ABONNEMENTS

Indochine		Union postale	
Un an.....	8$00	Un an.....	10$00
Six mois...	5 00	Six mois..	6 00

Annonces Légales

0$50 la ligne de 6 points sur justifications de 9 ciceros quelle que soit la page

Annonces Commerciales

On traite à forfait

Đông-Pháp Thời-Báo

NĂM THỨ BA SỐ 353

Ngày thứ sáu

23 Octobre 1925

Tổng-lý : NGUYỄN-KIM-ĐỈNH

Chủ-bút : NAM-KIỀU

Le Courrier Indochinois

東法時報

MỘT TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN, NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

BÁO QUÁN

71, đường Mac-Mahon, 71

SAIGON

Dây thép nói (Téléphone)

Số 324

GIÁ BÁO

Đông-Pháp		Ngoại-Quốc	
Một năm...	8$00	Một năm...	10$00
Nửa năm...	5 00	Nửa năm...	6 00

Mua báo phải trả tiền trước

Mandat và thơ để gởi

M. NGUYỄN-KIM-ĐỈNH

Bàn bạc về việc buôn bán hay là việc gì xin thương nghị trước

DEPOT LEGAL •INDOCHINE• No 6253

QUỐC DÂN TA BIẾT TRÔNG CẬY VÀO AI BÂY GIỜ ?

Cầm vận-mạng dân trong nước thường do tay mấy người thượng-lưu, thượng-lưu là người chỉ đường dắc nẻo cho quốc-dân, nếu chỉ dắc nhầm đường, thì không mấy chút đã bước lên đài văn-minh tấn-bộ, bằng chỉ dắc sai đường, thì không mấy chút đã hãm vào vực sâu hang tối; vậy nên lãnh cái vai thượng lưu không phải là dễ, nhận cái trách-nhiệm chỉ đường dắc nẻo không phải là khinh, quốc-dân hữu-phước hay vô phước đều trông vào đấy cả.

Bây giờ hãy hỏi: quốc-dân ta đã có hạng người thượng-lưu chưa? Đã có ai nhận cái trách-nhiệm chỉ đường dắc nẻo chưa? Xin đáp rằng: có rồi! — Nghe thấy hai tiếng «có rồi» thì trong lòng vừa mừng mà lại vừa lo. Mừng vì trong nước đã có bậc thượng-lưu, thì không còn ngại rằng chỉ đường dắc nẻo không có người; lại lo rằng bậc thượng-lưu đó quả đã đủ cái tư-cách thượng-lưu chưa, hay chỉ mới đeo cái lốt thượng-lưu về hình thức, rồi ra người mù đã cầu có kẻ dắc, mà kẻ dắc đó lại cũng là anh mù, đường ngay chẳng đi lại dâm quàng bụi rậm, thì chẳng thà đứng yên như trước lại càng tốt hơn.

Ấy bình-dân chúng tôi có một cái quan niệm nửa mừng nửa lo như thế, mà chẳng biết mấy người đứng vào cái địa-vị ấy, lãnh lấy cái trách nhiệm ấy có tự biết mình chăng? Có nghĩ lấy quốc-dân làm trọng chăng? Nầy bên tai ta hằng ngày thường được nghe thấy những câu chuyện của mấy ông thượng-lưu người mình tức là mấy ông chỉ đường dắc nẻo cho ta đó thì mừng ít mà lo nhiều, vui ít mà buồn nhiều, nói thêm hổ thẹn trăm chiều, cầm bằng như nước thủy triều chảy xuôi.

Nào nghe nói ông nầy vì thế lực kim-tiền mà đến bán cả quốc-dân; ông kia theo đóm ăn tàn, để kết lấy bè cánh cho vững, ông thì theo chủ-nghĩa vị-kỷ, ngoài mình ra không biết có ai; ông thì lấy xã-hội làm món rao ràng, để vụ tại mà quơ cho nặng túi; nhà hội-quán mà chỉ là nơi để ăn uống bài bạc; lễ kỷ-niệm cụ Nguyễn-Du mà đến cãi nhau như đám mỗ bò; nay diễn-thuyết, mai đít-cua (discours), mà chẳng thấy thật-hành được việc gì, nay tiệc nầy, mai tiệc khác, chỉ cốt vinh-hành lấy một mình, chỗ nầy lập hội đồng, chỗ kia đặt bàn trị sự, mà cái chức hội trưởng, thơ-ký đã như một cái đầu héo của mấy ông kỳ mục tranh nhau, chỗ nầy mở cuộc thi thơ, chỗ kia mượn tên nữ-sĩ, mà mấy chục đồng bạc giải thưởng đã làm cái mồi cho mấy anh làng thơ đó mùa ọ ọ ra những câu tâm-phào bá-láp, điếc cả tai đơ cả mắt mà vẫn thấy sanh sản mãi không thôi. Các nhà trước thuật thì hết đem những câu văn vô tâm-sự để cười và khóc hão với đời, thì lại đặt những cuốn tiểu-thuyết dâm-tà, dịch những truyện hoang-đường quỉ mị, để cho dân khí một ngày một tiêu-ma, hình như cái xát không thể đứng vững được nữa, các nhà làm báo thì tiếng rằng khua chuông giộng trống đánh thức giấc ngủ cho quốc-dân, nhưng có lẽ tự mình cũng chưa tỉnh giấc, gặp việc phải không dám nói, thấy nhiều điều gay mắt mà hoặc vị bè đảng hoặc vị oai thế vẫn đành tọa thị điềm-nhiên, vậy thì còn mong cảnh-tỉnh ai được!

Ấy những điều trông thấy mà đau-đớn lòng, làm cho ta hình như thất-vọng không biết trông-cậy vào ai được nữa. Thỉnh-thoảng cũng thấy một vài ông chí-sĩ, tự nhận lấy việc quốc-dân làm việc mình, nghe thấy nói thì cũng hơi mừng, song xét đến chân-tướng thì lại càng buồn quá! không nói đâu xa, nói ngay mấy ông chí-sĩ đối với nhau cũng không rửa hết tấm lòng ganh-ghét, việc làm chửa thấy đâu, đã chỉ thấy những câu chuyện « khoe mình » và « chê người», khoe mình cũng chưa chắc đã tăng thêm giá-trị được cho mình, mà chê người cũng không phải là những điều đáng chê, trong khi công-việc bề-bộn, chính là lúc nhu-tài, vậy mà mấy ông chí-sĩ kia không chịu bàn tính với nhau mà làm việc, lại chỉ kiếm chuyện chê-bai lẫn nhau, mỗi ông một đảng-phái, mỗi ông một cơ-quan, bao nhiêu việc trọng đại còn chất đống đó không để ý tới, mà chỉ gây nên những cái dư-luận khen-chê không chánh-đáng, làm cho cái không-khí xã-hội như hơi ngọt như khói xông, không những không bổ-ích gì mà lại có hại, ta sợ mỗi người một bụng, lập mưu khuynh-phúc nhau cũng chưa rồi, còn nói gì đến làm việc xã-hội, làm việc quốc-dân được nữa.

Đã hay rằng làm dân trong nước đều có bổn-phận đối với nước, trong nước nếu ai làm một điều gì bậy, điều gì sái, thì quốc-dân đồng thanh công-kích, tòa án dư luận ấy còn ai dám phạm vào, song lo trình-độ dân nước mình đã có đâu được thế, nên chỉ trông-cậy ở mấy người bề trên chỉ đường dắc nẻo mà noi theo, vậy mà mấy ông bề trên phần nhiều như thế cả, thì quốc-dân ta biết trông cậy vào ai bây giờ?

Vẫn biết rằng chê thì dễ, làm thì khó, đứng ngoài cuộc mà hủy-báng thì dễ, vào nội cuộc mà đương-sự mới khó, vậy thì cũng không nên bình-phẩm một cách nghiêm-khắc quá! Song những việc các ngài đã làm, cùng những việc các ngài sắp làm đó phần nhiều là những việc không thiết-thật, những việc còn có thể huởn đãi được, chớ còn những việc cần-cấp ngay cho quốc-dân bây giờ thì sao không thấy các ngài để ý tới. « Cái bịnh ba năm, mà tìm cây ngải bảy năm», quốc-dân ta cũng khó mà trông-cậy được. Vậy thì biết trông-cậy vào ai bây giờ??

L.

VĂN UYỂN

BÀI ĐUỔI TÀ

Đầu cúi lạy Cửu Thiên chúa cả,
Hiển oai linh giải họa cứu nàn.
Cầu xin phép nhiệm trợ an,
Những loài tà mị đuổi tan khi bình
Ngưỡng nhờ thất tổ u-minh,
Độ người qua khỏi linh đinh tai nàn.
Lòng Trời Phật cứu an muôn vật,
Cũng tại người âm chất còn non.
Trăm năm sông cạn đá mòn,
Nghiệt oan dầu cải hồi còn lâm ly.
Xét ra cũng có căn kỳ,
Qui ma nào dám thị phi lăng loàn.
Nay xét kỹ chẳng còn oan trái,
Ta xin khuyên đều phải đều lành.
Coi gia lòng đã chí thành,
Nợ căn Trời đã dành rành định phân.
Oan gia tội báo diệt lần,
Nghiệt tai người cũng dầ gần giảm suy.
Cùng ai xin tỏ lời nầy,
Hãy mau ra khỏi từ rày chớ cám.
Hành người tưởng cũng quá lắm,
Đường ngay nẻo cả biết cầm đặng chăng.
Từ đây xin chớ cản ngăn,
Để người căn bịnh mười phần giảm mười.
Cùng sĩ ta có mấy lời,
Chẳng nghe ắc phải đọa nơi khổ hình.
Hãy mau sửa tánh anh linh,
Độ người tỏ thổ tự minh cao thăng.

(Phật quan Thế-Âm bồ tát).

ĐÊM BUỒN

Đêm khuya lạnh lẽo, cảnh buồn tanh,
Lác đác sương sa, gió dập mành;
Tiếng dế ngâm nga sầu mấy đoạn,
Đồng hồ tíc tắc thúc năm canh.
Sách đèn trước mặt xem ngao ngán,
Khôn dại cùng ai tỏ ngọn ngành!
Chẳng biết vì đâu nên nỗi thế?
Bay tâu lên thử hỏi ông xanh!

BÙI-NGHĨA-PHONG.

Được thưởng Mề-đai

Chevalier du Dragon d'Annam

(Đại-nam Long bội-tinh)

Ông Tạ-văn-Hộ, Cai-tổng hạng nhứt ở Sadec.

Ông Nguyễn-hữu-Nghi, Thông phán Soái-phủ Nam-kỳ, hàm Tri-huyện ở Saigon.

Ông Lương-hữu-Diêu, Thông phán sở Tuần-thành hồi hưu, hàm Tri-Huyện ở Cholon.

Kim-tiền hạng nhì

Ông Trần văn Hồ, Cai-tổng hạng nhứt ở Vinhlong.

Kim-tiền hạng ba

Ông Trương hồ Huỳnh, Tri huyện hạng nhut ở Rạchgiá.

Kèn hơi thổi

Hội Quản-lý Thương-khẩu Saigon đã gắn xong cái kèn-hơi ở trên chót vót hãng Grands Magasins Charner, vậy kể từ ngày thứ hai 26 octobre 1925 kèn hơi nầy khởi sự báo tin cho nhơn dân rõ thể tiếng súng nổ 10 giờ.

1• Mỗi ngày đúng 10 giờ thổi một hơi lâu độ 15 secondes.

2• Mỗi khi có tàu dò ở Pháp sang thì thổi 2 hơi, mỗi hơi 10 secondes, cách nhau 5 secondes cho bá tánh hay trước rằng còn nửa giờ nữa cặp cầu.

Kèn hơi báo tin tàu dò lại đây thì thổi ban ngày mà thôi, chớ ban đêm không thổi, từ 6 giờ ban mai cho đến 7 giờ tối.

Tự-do diễn-đàn

Trả lời bài của cô đỡ, trong Đ.P.T.B ngày 14 Octobre

Trong *Đông-Pháp Thời-Báo* và trong mấy báo khác tôi có đăng một bài đề *Một cách tiếp sanh rất trái lẽ* trong đó tôi không có ý muốn kích bát mấy cô sage-femme, là người rất được phước với đời, chỉ nhắc lại cách tiếp sanh rất trái lẽ của một người mụ, nó mần mò có khi trót một hai giờ đồng hồ, sức đờn bà chịu sao cho nổi, bởi vậy kẻ chết mà tôi biết đã nhiều rồi, huống chi kẻ chết mà tôi không hay không biết, lại những người vì đó mà mang bịnh thì không biết bao nhiêu.

May thay quan trên xét lời kêu ca trong nhựt trình hữu lý, nên cấm không cho tên ấy tiếp sanh nữa, lòng mằng chưa được thỏa, kế mới đây tôi biết có một người cũng tiếp sanh sát sơ sài, không khác chi cách của người mụ kia, hôm đó tôi chẳng muốn tỏa ra trên tờ báo chờ thiệt khi đưa nhỏ ra rồi, người ấy lại nắm nhao mà kéo như kẻ làm gà phăn ruột vậy, rồi thay nhao lại dứt đi.

Tức thì người mụ nầy mới xin savon rửa tay sơ-sài (chớ nào có rửa đi rửa lại bằng nước chính, và nhúng tay trong permanganate và sublimé dầu) đoạn mới lần kiếm hèn lâu, làm cho người đờn bà đau đớn rên la lung lắm.

Từ ngày đó đến ngày người đờn bà chết thiệt có năm bữa, có lẽ một là vì bị làm gấp rút, phạm đến chỗ yếu, hai có lẽ vì tay khử độc không sạch, nên mới ra như vậy, bụng người đờn bà khi chưa chết đã thấy phình lên lớn rồi.

Tôi xin trích ra đây, một bài luận về cách nắm bóp, của quan Tấn-sĩ Trần-văn-Đôn, đã đăng trong Khoa-Học-Tạp-Chí ngày 8 Octobre 1925:

« Bởi vậy ta xin khuyên người mụ
« đừng lật đật, rờ rẫm trong mình
« người đờn bà nhiều lần, vì có khi có
« móng tay dài sợ đụng chạm trầy trụa
« trong mình người ta, và có khi tay
« rửa không sạch sẽ, cũng có khi phải
« làm cho người ta đau nơi tử cung về
« sau ».

Quan Tấn-sĩ Đôn lại còn nói:

« Khi đứa nhỏ ra rồi, đừng lật đật
« mà đem nhao ra; tự nhiên nhao phải
« ra, có khi mau khi lâu, thường
« thường trong nửa giờ trở lại, cũng
« có khi phải chờ tới một hai giờ;
« chẳng nên kéo nó, vì kéo nó có khi
« dứt và sót lại chút đỉnh có khi thấy
« không được, người đờn bà nhiều khi
« phải đau tử cung nặng ».

«Như lâu mà nhao không ra phải kêu
« quan thầy người ta lấy nó ra vì sự
« đó cũng là khó, vì là rửa tay cho sạch
« rồi mới kiếm nhao và gỡ nó ra, có
« một hai khi khó lắm. Có một hai cô
« mụ khi nhao ra rồi lại còn làm khôn
« đúc tay vô kiếm máu cục mà đem ra,
« đều nầy chẳng phải: máu cục tự
« nhiên nó ra ».

Thấy đó thì đủ hiểu cách tiếp sanh phải cẩn thận và phải kỹ càng là dường nào, quan Tấn-sĩ Đôn có nói, *nếu nhao lâu ra thì phải kêu quan thầy, đặng người ta lấy ra, vì sự đó cũng là khó.*

Ông Nguyễn-Hoài lầm tưởng tôi viết bài trong *Echo Annamite* đó là có ý muốn kích bát mấy cô, không đâu, tôi viết bài trong *Echo* và trong báo Annam là cầu xin khi nào có trắc trở, mấy cô phải biểu chủ rước quan thầy đến trợ lực, và tôi cũng có ý nài xin quí cô ráng lo phận-sự cho hết tình, chớ thương thay, nếu có đều chi sơ thất thì tội nghiệp cho chồng cho con người vô phước lắm lắm.

NHIỆT-THÀNH.

Hội Thể-thảo Annam

Cuộc tranh chức vô địch

Bữa chúa nhựt 25 Octobre 1925

Từ 3 giờ 40 tới 4 giờ 40 Distamy đá với Dakao Foot-Ball club, Arbitre M. Oho.

Từ 4 giờ 50 tới 5 giờ 50 Donai đá với Arsenal, Arbitre M. Thi Paul

Hướng Truyền

RÚT-XI

Một chiếc tàu lặng Rút-xi chìm

Có tin ở Reval đề ngày 14 octobre 1925 cho hay rằng chiếc tàu lặng Rút-xi hiệu « U » nhơn bị một trận bão to nên chìm tại vịnh Finlande.

GỜ-RÉC

Một chiếc tàu chở hàng chìm mất xác

Có vô tuyến điện ở Cap Bonne Espérance đề ngày 16 octobre 1925 báo hung tín rằng chiếc tàu chở hàng của nước Gờ-réc hiệu « Margarita » chở lúa mì đã chìm dọc theo bãi Afrique Australe. Hết thảy bạn bè dưới tàu đều chết hết còn chiếc tàu chìm mất xác.

Hạ chiến thơ

Nước Gờ-réc hạ chiến thơ cho nước Bình-ga-ri kỳ cho 48 giờ đồng hồ phải trả lời về vụ lộn xộn xảy ra ở biên thùy.

PHÁP QUỐC

Sự hao binh tổn tướng về trận giặc Maroc

Tại hội Phái-viên về tài-chánh, ông Painlevé tuyên-cáo rằng sự hao binh tổn tướng về trận giặc Maroc cho đến ngày 15 Octobre là: 2.176 tướng-sĩ tử trận, 5.306 vị bị thương, còn tổn phí thì hết 950 triệu quan.

Còn ở phía Syrie, từ tháng Janvier cho đến tháng Octobre hao hết 674 tướng-sĩ, tổn-phí từ tháng Juillet 1924 cho đến tháng Juillet 1925 thì là 197 triệu quan.

NHỰT-BỔN

Trúng mùa

Quan Nông-bộ thượng-thơ có tuyên-cáo rằng việc để tằm trong mùa thu nầy rất phát đạt, số kén lên đến 16.074.375.000 kilos sánh với năm 1924 thì giá bán thêm đặng 170.000.000 yen. Quan Nông-bộ thượng-thơ cũng tuyên cáo rằng mùa lúa gặt hái đã xong tính ra được 111.965.000 boisseaux tính giá ra thì tăng lên đặng 10 rưỡi phần trăm.

Mấy lời ngỏ cùng ông Tor bên C. L. B.

Tôi rất phục ông có tài tưởng tượng nếu ông chịu khó, chịu nhọc một ít thì có những tiểu-thuyết của ông về sau nầy thần tình lắm. Hôm chúa nhựt 18 octobre nầy tôi đã có lòng trông ngóng ông lắm nhưng không thấy ông lại sân *Étoile de Giadinh* bao giờ, mà ông cũng có thể viết mục thể-thao được. Ngồi nhà mà tưởng tượng ra cách người nầy đá thế nầy, người kia chơi cách nọ, thật cũng đã kỳ tài rồi! Tôi không khi nào là không khen cái từ mẫn thiệp ấy, nhưng ông có nói một câu nầy tôi xin giải lại cho ông rõ.

Ông nói: « *Nếu hội Télépost Sport đã dùng lo hại người thì mới khá được.* » Phải, nếu câu nầy là câu dặn thì tôi cám ơn ông lắm, còn câu ấy chủ ý nói hội *Télépost Sport* chơi xấu thì xin thưa rằng:

Hội *Télépost Sport* chẳng khi nào dở những thủ đoạn vô-phu mà làm cho chinh lòng bằng-hữu trong mấy hội. *Télépost Sport* có nhiều người cầm cáng rất chuyên cần khuyên bảo chiến tướng giữ mực hoà hảo mà đối đãi với chư bằng-hữu trong các hội. *Télépost Sport* cốt lo luyện tập gân cốt, mong làm vinh thêm cho môn thể thao chớ chẳng bao giờ đành làm nhục cho sự chơi.

Thế xin ông Tor biết cho.

HÀ-TRÍ.

Hội thi bằng tốt nghiệp

Kỳ 19 Octobre 1925

Trong 35 vị thí sanh đặng chấm đậu trong cuộc thi bài viết, thì qua cuộc thi hạch miệng rớt hết 6 còn lại 29 là:

Bực khá khá (Assez bien)

MM. Nguyễn-văn-Cai, Lê-văn-Thanh, Lê-đình-Diêu.

Bực tầm thường (Passable)

Cô Nguyễn-thị-Tùng, MM. Phạm-đăng-Thanh, Trần-kim-Quan, Nguyễn-đăng Tai, Nguyễn-ngọc Hơn, Nguyễn-tấn-Khải, Trần-văn-Luông, Tạ-văn-Phong, Nguyễn-văn-Sáng, Hồ-văn-Danh, Trương-bửu-Cẩn, Nguyễn-văn-Hai, Nguyễn-văn-Bưu, Hồ bảo-Thanh, Trần-văn-Du, Hà-văn-Cự, Lê-quang-Trong, Quách-văn-Hoa, Lưu-văn-Hao, Nguyễn-văn-Trung, Lý-văn-Nhiêu, Quách-văn-Trí, Phan-văn-Lương, Dương-văn-Hung, Nguyễn-thái-Hưng, Dương-xuân-Diệp, Đặng-văn-Bé.

Bổn báo kính mừng quí vị đặng nhành quế tay vin.

Công-văn lược lục

Thiên bổ

M. Bùi sơn Tây, Huyện hạng nhứt, giúp việc tại Rạchgiá, đặc lịnh đổi đi ngồi Chủ-quận Giồng-Riềng (Rạchgiá) thế cho quan Phủ Nguyễn văn Thơm, từ trần.

Cấp bằng

M. Ng. văn Kiêm, Phó-tổng hạng nhứt tổng Bình-điền (Thủdầumột) được cấp bằng chức Cai-tổng hạng ba tổng ấy thế cho ông Cai-tổng Ng. đăng Khoa, từ chức.

M. Ng. văn Sô, có bằng sơ học Pháp-Việt được cấp bằng chức Giáo-tập hậu bổ và giao tùng quyền quan chủ tỉnh Vinhlong.

M. Ng. văn Bình, có bằng sơ học Pháp-Việt được cấp bằng chức Giáo-tập hậu bổ và giao tùng quyền quan Chủ tỉnh [illegible].

Từ chức

M. Lê hữu Trinh, Giáo-tập hạng 8, trước được dạy tại ngoại, nay vì có đơn xin nên đã được từ chức.

M. Đoàn văn-Trình, Giáo-tập hạng 8, dạy tại tỉnh Vinhlong, vì có đơn xin nên đã được từ chức.

M. Phụng-Sô, Thông ngôn hạng 5 sở Tân-đáo, vì có đơn xin nên đã được từ chức.

Các vị hảo tâm

giúp dân tỉnh Biênhòa bị lụt

M.M. Trần văn Bửu, Tài-công T. H. L.	1800
M.M. Nguyễn-văn-Hựu, Hương-thân	1800
Nguyễn văn Giảo, Hương-tuần	1.00
Quách văn Y, Biện phó tổng	1.00
Nguyễn văn Đung	1.00
Nguyễn văn Ba Biện, An-xuyên	1.00
Lâm thạnh Mậu	2.00
Đặng văn Vĩ, Bijoutier	1.00
Ng văn Bích id	1.00
Ng long Giáp id	1.00
Ng. tấn Bửu id	1.00
Ng. văn Nên id	2.00
Giang văn Hưng, Bijoutier	1.00
Huỳnh văn Nhơn id.	1.00
Lâm văn Khá id.	1.00
Trần minh Thiện id.	1.00
Ng. văn Thành id.	1.00
Ng. văn Vàng id.	1.00
Madame Lâm thị Tân	2.00
Trần thị Lợi	2.00
Mme Vve Trương đức Nhuận	1.00
Trương thị Cội	1.00
M.M. Nguyễn văn Kỳ	0.50
Lê văn Tỷ	0.50
Lê văn Của	0.50
Nguyễn văn Nghị	0.50
Quách văn Nguơn	0.50
Nguyễn văn Núi	0.20

Công cuộc của hội nghĩa quyên

Số tiền thâu vô từ trước	[illegible]
Hai đêm hát của ông Huyện Sô Chủ-quận Hocmon thiết lập thâu đặng	556.52
Tiếp theo sổ của Impartial và T.L.B. (khép sổ đến bữa 20 Octobre)	80.20
Tiếp theo sổ của L.T.T.V. (khép sổ đến bữa 20 Octobre 1925)	187.00
Hiện đến ngày 23 Octobre 1925 hội nghĩa quyên thâu đặng	13.010963

Muốn bán

Một cái xe hơi hiệu *Delahaye* 10 ngựa kiểu xe kiến (Limousine) số xe gần tới số 4 ngàn, có đồ phụ tùng đủ, áo nệm mới tinh hảo, chạy 100 kilô một hao 12 litres săn.

Xe còn mới mà chủ bán cho trả chiếc hoặc ai có xe hơi nhỏ muốn đổi cũng đặng — Xin do nơi Bổn-quán.

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)
tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Ven Đường.

THỜI-ĐÀM

Chuyện tình sao để dở dang

Đau đớn thay cho phận đờn bà,
Lời rằng bạc mạng cũng là lời chung.

Sớm mai ngày chúa-nhựt, lối 8 giờ, trong một căn phòng ngủ ngan ga xe-điện Saigon có hai thầy, một người mặc đồ tây một người mặc đồ nam ấy là thầy Tân ở Saigon với thầy Cựu ở Hậu-giang, đang ngồi vừa nhấp chén trà Tàu vừa hút điếu thuốc Tây mà nói chuyện.

Cửa phòng đóng chặt, cửa sổ mở bét ra, thấy trời lác đác mưa sa, những kẻ xuống lên ngoài đường áo quần lôm dốm, duy có hai thầy ngồi nơi phòng đây là yên ổn, ấm-áp vô cùng, hình như đứng riêng một thế giái khá.

Một lát thầy Tân mới hỏi thầy Cựu rằng:

— Dưới mình lòng nầy bà con mạnh giỏi hử?

— Mạnh giỏi.

— Có chuyện gì lạ không?

— Thì cũng như Saigon, sớm mai mặt trời mọc, chiều nó lặn chớ lạ gì?

— Không mà, anh sao điếu hoài. Tôi thấy nhựt trình đăng nhiều chuyện kỳ cục quá nên mới hỏi thăm anh cho biết chớ.

— À, tôi hiểu ý anh rồi. Thiếu gì, để tôi kể các chuyện lạ mới xảy ra cho anh nghe, rồi tùy ý anh muốn hỏi chuyện nào tôi trả lời theo chuyện nấy được không?

— Được lắm. Đâu kể coi.

— Kể cám cười nghe?

— Không cười.

— Ừ, thứ nhứt là chuyện ông Kọ hự bợ bà Chẩn! Thư nhì lương hóa ra đờ! Thứ ba văn sĩ bỏ hoa cải mùa! Thư tư chuyện ăn một! Thứ năm chuyện con nhà Sở Khanh! Còn biết bao nhiêu chuyện lòi thôi, nhưng không cần kể ra chi nữa.

— Giỏi! Anh kể năm chuyện tôi muốn nghe cả vừa năm, hi hi, sao giờ tôi lại xin anh bắt việc thứ năm, là cái chuyện con nhà Sở Khanh đó, kể ra trước nhứt.

— Anh thiệt khéo lựa, đó là một chuyện tình dở dang của ông Còm kia mới diễn ra đó. Thiên hạ ở tỉnh mình họ bàn luận biết xe nào mà chở cho hết.

— À, nói vậy chuyện chú Còm.... với cô H... đó phải không? Ừ, thằng con của chú lúc nầy trọng cái há?

— Trọng gì được mà trọng? Má nó thì nghèo, đi ở vú với nhà giàu, bao nhiêu sữa phải nhét vô bụng con họ, còn con mình nhịn trơ...

— Uả, vậy tía nó cũng là ông nầy ông kia, lương mỗi tháng trúc trắm, mà không cho tiền cho bạc chi hay sao?

— Thương yêu gì nữa mà cho? Phải hồi cô H... còn con gái, nhan sắc còn mặn mà, thì dầu cho hao tốn bạc trăm người ta cũng không tiếc, chớ từ hồi đẻ ra đến giờ, anh cũng biết, thứ dàn bà có con nó hay làm cho con mất dàn ông ít muốn ngó tới. Bởi vậy trước thì trước về nhà yêu ấp sau lại xô đuổi ra ngoài, cô H.. bồng con vất vả khắp nơi, đói khát đất trời cũng thấy.

— Chà! Nói vậy mẹ con cô H... bây giờ cực khổ lắm sao anh?

— Thiệt tức quá. Tôi nghĩ tội nghiệp cho thằng nhỏ. Bởi thiếu một tờ hôn thú mà ra thân khốn khổ, cha chẳng nhìn con dỗ cho con tháng vắng chỉ những ngày dài, luống chịu mình trần thân trải!

— Rồi bây giờ cô H... tính làm sao?

— Biết tính làm sao! Mới đây nghe nói gã đó đi coi vợ, cô mới tìm tới nhà dỗ xin tiền cấp dưỡng thì lại bị bồi đuổi xua, chồng là chồng mắng là khác.

— Quân gì ăn ở mọi rợ dữ vậy?

— Vậy chớ anh không nhớ hồi ở Vũng tàu, anh ta cũng gạt một cô con nhà tử tế kia cho đến mất trinh mất tiết, sau anh ta lại đành chia gánh chung tình làm hai, cô nọ tức mình liền uống thuốc độc mà thát hay sao?

— Thiệt là bạc bẻo biết chừng nào?

— Bởi vậy người ta mới kêu anh ta là Sở-Khanh, rồi con nít chợ mình nó có gặp anh ta thì liền ngâm cầu:

Phụ phàng nức tiếng lầu xanh,
Một tay chôn biết mấy cành phù dung

Thầy Cựu nói tới đây, móc đồng-hồ ra coi thấy đã 9 giờ, mới rủ thầy Tân xuống đường đi dạo, và hứa rằng tối lại sẻ nói rốc chuyện cho đủ đầu đủ đuôi.

VÕ-HÀ-NHIÊN

(*Còn nữa*).

Chuyện nầy tác giả không muốn giữ bản quyền, ai muốn in ra tùy ý.

V. H. N.

Đông Pháp Thời-sự

SAIGON

GIÁ BẠC

Kho nhà nước	12f. 85
Đông-pháp Ngân-hàng (Banque de l'Indochine)	12 85
Trung-hoa Công-nghệ Ngân-hàng Banque Industrielle de Chine	12 85
Hongkong et Shanghai	12 90
Chartered Bank	12 85

GIÁ LÚA GẠO

Mỗi bao một trăm kilos chở đến tỉnh luôn và cất bao sẵn:

Lúa Vĩnh-long	5$05 tới 6$	15
Lúa Cà-công	6 30 — 6	40
Lúa Rài-xàu	6 25 — 6	35
Lúa Sốc-trăng	6 40 — 6	50
Lúa Cao-man (trắng)	5 70 — 5	80
Lúa Cao-man (đỏ)	5 35 — 5	45
Gạo thường tả	6 25 — 6	35

Giá giấy Quốc trái Đông-Pháp: 103$ 50

TÀU ĐI CÁC NƯỚC

TÀU TỚI

Chiếc ANGERS ở Marseille bửa 21 Octobre qua tới.

Chiếc G. G. ROUME ở Singapore bửa 21 Octobre qua tới.

Chiếc CEYLAN ở Sanghai bửa 22 Octobre qua tới.

Chiếc AMIRAL PONTY ở Marseille đã chạy qua Đông-Pháp hôm 1er Octobre.

TÀU CHẠY ĐI

Chiếc PORTHOS bửa 19 Octobre chạy qua Marseille.

Chiếc ANGERS bửa 23 Octobre chạy qua Trung-Huê và Nhựt bổn.

Saigon

Tin mới

Kính cho quí cô, quí bà đặng hay, chiếc tàu Porthos bên tây mới qua, M. François Sự ở Chợ-cũ Saigon, 76, rue Vannier, có đặng ít gói hột xoàn thiệt là rất cật kỳ tốt! Xin quí bà, quí cô mau chơn đến mua giúp người Annam.

Vả lại M. François Sự đáng tin cậy, và chiều hiền đãi sĩ bặt-thiệp, chẳng phải như bọn da đen xảo quyệt gạt gẫm và nhục mạ các cô vậy.

Một tin buồn

Bổn-báo lấy làm buồn bã mà hay tin chẳng lành rằng M. Nguyễn-văn-Sánh, Chef d'Ateliers tại nhà in Đ. P. T. B. mới từ trần hồi 1 giờ khuya ngày 23 Octobre 1925, hưởng dương 31 tuổi.

Cuộc tống-chung đã định ngày 24 Octobre đúng 7 giờ sớm mai.

Bổn báo đồng nhơn kính lời phân ưu cùng Madame Sánh và chúc cho linh hồn M. Sánh tiêu thắng nơi chốn Thiên-đàng cực lạc.

Đ. P. T. B. đồng nhân
ai điếu.

Một tiếng súng nổ

Đêm 17 Octobre, vào khoản chín giờ, nơi con đường Stratégique gần sau Aux-marais đã vắng lòng người tấp thoáng, chỉ còn thấy vài cái xe hơi chạy nghe vù vù.

Bỗng nghe một tiếng « bùm » làm cho chung quanh ai nấy đều giựt mình hải hùng kinh cụ. Giờ ấy mà thoạt nghe tiếng súng gớm ghê như vậy, thì mọi người đều hiểu rằng sẽ có sự chẳng lành xảy ra nên ai nấy đều chạy tới xem coi hầu có tiếp cứu. Chính mình ký giả cũng có tới đó.

Khi vừa tới thì thấy 1 người mặt đầy những máu miệng còn la kêu cứu. Lúc ấy cũng có vài người lính Soldat vừa chạy tới, người người đều xúm lại hỏi thăm người chẳng may ấy, người mới đáp rằng:

Tôi là Ng.-văn-Biện ở Cuelon, đi ra thăm anh em bạn tại đây, và nói và chỉ vào xóm nhà lá bên đường, khi vừa ra khỏi cửa thì tôi thấy 1 người thiếu niên đang đứng ngoài đường dường như chờ đợi ai vậy. Khi tôi đi gần tới, thì tôi trông ra rõ là em ruột tôi là tên Nguyễn-văn-Phước kêu là Thomas Phước vừa móc trong túi ra 1 cây súng lục liền đưa ngay vào mặt tôi. Tôi thất kinh, miệng mới nói dặng một tiếng « mầy » nổ tiếng súng nổ theo liền, tôi bèn ngã ra, đến chừng tỉnh lại, lồm cồm ngồi dậy kêu cứu, thì chẳng còn thấy tâm dạng gì nó nữa, không rõ nó đào tẩu phương nào? Ai nghe người ấy thuật lại câu chuyện xảy ra đều lấy làm lạ, và nói sau em là tình cốt nhục nỡ nào sát hại, coi nhau như kẻ thù vậy sao?

Người ấy vội đáp rằng: duyên cớ bởi như vầy: Cách vài ngày gần đây, em tôi tức là thằng hung thủ ấy, nó có ăn cắp 1 cái xe may dầu, nó đem lại gởi cho một người đờn bà cũng ở gần lối nầy. Hiện giờ người đờn bà ấy đã bị lính mật thám tìm được cái xe máy dầu tại nhà, nên bắt đem về bót giam rồi.

Bởi vậy nên nó đem lòng nghi hoặc cho tôi thông tin cùng ty mật thám, vì ngoại trừ tôi ra thì chẳng còn ai rõ biết chuyện của nó làm. vì vậy mà nó quyết lòng hạ sát tôi. Trong lúc tôi té xuống nó còn móc lấy cát bóp của tôi nữa. Nói tới đây, đoạn người ấy bèn lên 1 cái xe hổ mà cho chạy xuống nhà thương, dặng nhờ quan thầy cứu chữa.

Hiện giờ có bót cò đang tầm kiếm tên hung phạm.

Ký giả viết bài nầy ước mong sao cho mấy người lính mật thám, nhứt là thầy đội Bảo xưa nay danh tiếng lẫy lừng, rằng tìm bắt cho đặng tên hung phạm ấy, đặng quan trên có làm tội nó một cách nặng nề, hầu có làm gương cho kẻ khác vậy!

Thiện-Nam
Cầu-kho.

Mytho

Mạng con người chẳng phải nhỏ

Từ ngày có chiếc tàu của Annam hiệu « Vĩnh-bảo » đưa bộ hành Mỹtho-Càmau, thì nghe có tiếng đồn vang rằng: hãng tàu « Messageries fluviales » đem tàu cho chạy không ăn tiền, et ắng những không ăn tiền mà thôi, lại còn nghe có thu chiếc « Marabout » của hãng M. F. nói sẽ kiếm thế dụng bỏ chiếc tàu « Vĩnh Bảo » cho thôi chạy được nữa mới nghe.

Nếu tiếng phong-văn chẳng lầm, thì là một việc rất quan hệ cho bành khách quá giang dưới tàu phải thiệt mạng.

Vậy xin ông chủ-bút ấn hành vào quí báo, cho ông chủ hãng tàu M. F. xét lấy, thật là mạng con người chẳng phải nhỏ vậy.

Đã biết cạnh tranh là luật đi đường tự-nhiên, song việc có ý thì không sao tránh được.

Hiện nay hãng M. F. đã có cho chiếc « Pluvier » chạy một lượt tranh với chiếc « Vĩnh Bảo » của Annam thường ngày.

Đào-hưng-Long
Phướclong

Tayninh

Mất một ngàn đồng bạc!

Thật của tìm người thuở nay ít có. Mới đây bà Nguyễn-thị-Ái, ở làng Hiệp-Ninh, bị mất hết một ngàn nguơn bạc.

Số là bà Nguyễn-thị-Ái, gòa chồng mà là người có ăn chút đỉnh, song tánh tình sâu độc, tuổi đã 76 mà còn hà tiện chẳng ai bì. Bà ở một mình với một đứa tớ bé lối 12 tuổi ấy cũng vì sự độc ác của bà mà chẳng ai ở được. Thường ngày bà hay ăn chay niệm phật, nhưng mà cái nhơn tình sâu độc của bà không tiêu mất đặng.

Hơn 20 năm nay bà có giấu một hũ bạc một ngàn đồng bạc đồng dưới cái bàn thờ nơi miếu nhỏ dựa bên nhà của bà. Trong xóm làng ai cũng cho cái miếu bà nầy linh thiêng nên họ thường đến mà cúng lạy, song hũ bạc 1000 đồng nằm dưới bàn đó chẳng ai biết. Nhơn sao bửa 15 Octobre rồi đây lối 5 giờ sáng Thị-Ái thức dậy thấp nhang đèn đặng cúng nơi miếu, chơn vừa bước đến miếu, miệng thì niệm nam mô còn mắt thì nhìn hũ bạc, ai ngờ công tử nào thiếu bạc xài nên đêm ấy lén đến xô cả bàn thờ ghé lật nghiêng rồi ôm trọn cái hũ bạc đi mất. Thị-Ái thấy mất của nên té nhào bất tỉnh nhơn sự rồi ngậm hờn chờ sáng ngày lụm cụm đến bót mà xin quan trên dọ kiếm.

Việc hãy còn lòng đồng chưa biết ai là bộm bãi, chờ chừng nào ra mối rồi sau sẽ xin đăng tiếp.

Doãn-Ngự

Camau

Bàn tay nghĩa-hiệp

Tánh nghĩa-hiệp từ bao giờ cũng vẫn cùng tôi, vẫn một mực luôn. Mà bàn tay nghĩa-hiệp đã trừ biết mấy cường dân một nước.

Mới đây có một thầy cũng vì lỗi phận sự sao đó mà cũng có tánh nghinh ngan hiếu hiếu tự đắc rằng « ta trên thiên-hạ » một hôm kia thầy đang tọ nhỏ về việc tiền bạc hối lộ sao đó thình lình nghe tiếng bốp, bốp, bốp, trong gương mặt thầy thì đỏ hồng lên.

Hỏi ra mới biết thầy bị bàn tay Nghĩa-Hiệp.

Võ-anh-Điền

Tiếng phong văn

Nếu tiếng phong văn chẳng lầm thì có một thiếm thông ở Camau ỷ quyền chồng bày hùng hiếp dân tình quê dốt, bổ thiếm đến đâu tài tự xưng rằng mình là trên trước hay khoát nạt. Nhà thiếm lại có chứa mấy ả kỳ nữ đặng làm mồi câu lợi. Mà thấy như hình nộm, để trọn cả quyền cho vợ. Gớm chưa.

Năng-Ngôn

Soctrang

Bà thầy thâu lúa

Thiệt rất buồn cười cho bọn khách trú buôn bán lúa, có tánh liều mạng luôn luôn và tham lợi không kể tội hay là tánh mạng chi hết, đã lập thế đóng ghe lường ra ghe chèvom lớn bụng cho nặng chở, mà chưa vừa lòng, còn chờ cho khỏm ghe, lấy ván bo thêm mới chịu thôi chớ. Đã vậy mà không chịu để phòng việc xảy đến, cứ liều mạng đi riết tới chỗ bán, mỗi khi gặp tàu thì la ó, còn qua cầu cũng đi bắt tỏ, không chịu coi cho tử tế.

Nên hồi 12 giờ trưa ngày 18 Octobre 1925 có một chiếc ghe chèvom của khách Triều-châu chở đầy lúa qua Baixau bán, ghe chở khỏm, còn bề ngang chừng 3 ngón tay khỏi mặt nước mà thôi, khi ghe gần tới cầu bọn cản sắt đường Đại-ngãi, nước mới lớn, không thể ghe chung qua cầu ấy được, mà chúng nó ba người và bạn và chủ đều không lo đề phòng, đo trước coi qua được không, cứ việc ra sức chèo chống cho mau mà qua cầu. Chẳng dè tới nửa cầu bị mắc mui ghe cứng dưới cầu, còn nước cứng lớn lên, không thể tránh khỏi nạn chìm ghe, chừng ấy mấy cậu con trời mới la ó om sòm, trời hại hết vốn lời rồi, mới chịu lo vớt lúa bỏ lên cho nhẹ ghe, mà cũng không kịp, phải bị chìm ghe, phần lúa chở rồi, nên khi ghe chiếm trời lúa gần hết, nhờ mướn thêm 20 người giá 50$ áp xuống, lớp xúc lúa lớp kéo ghe ra mới khỏi cạn, thì đã hao phân nửa, may rạch không sâu lắm, khỏi hại đến mạng người.

Ấy cũng đủ làm gương cho bọn nó, mà chẳng rõ mấy cậu con trời tởn chưa, chớ nghề trộn cát và nước vô lúa chẳng hề chịu bỏ, nên lúa tốt mà bị ngoại quốc chê hoài.

Muốn bán

Một cái xe *Limousine* hiệu *De Dion Bouton*, 10 mã lực còn tinh hảo, đẹp đẽ lắm.

Ai muốn mua xin gởi thơ hay là lại nhà hỏi ông *Nguyễn-thanh-Liêm*, chủ nhà máy Bureau 52, rue Pellerin Saigon.

Còn ham lấy chồng khách nữa thôi

Đêm 16 Octobre 1925 lối 7 giờ tối có một dâm đánh lộn, Hương-quản bắt đem đến nhà việc Phú-lộc một chú khách Quảng-đông và 2 người đàn bà Annam.

Sự tích như vầy: Tên khách Lương-Thắng Quảng-đông, buôn bán thuốc bắc có kết duyên cùng Thị-Tư hơn 1 năm rồi, đến ngày 7 Octobre 1925 vợ chồng rầy rà với nhau thị Tư giận bỏ đi lại nhà người cậu mà ở. Qua đến ngày 14 Octobre 1925 khách Lương Thắng bèn đi cưới thị Mới 20$00. đem về nhà. Thị Tư hay khách ta đi cưới vợ thì giận lắm, nghĩ vì vợ chồng rầy rà, tưởng đi năm ba ngày cho người ngoại sự giận rồi về, có dè đâu khách ta bạc tình lắm thế, nên đêm 16 Octobre 1925 thị Tư về đến tiệm nói phải quấy cho khách nghe, khách ta không nghĩ tình chồng vợ, buông lời mắng nhiếc thị Tư lắm điều, khách Lương Thắng lại còn nói một câu nầy nghe ra rất nản đau đớn. « ngộ lấy nị cũng như ngộ mướn một người tớ rẻ tiền, mà lại còn nhờ cậy nữa, nị tưởng là ngộ thương nị thiệt tình sao? Mấy cô ham lấy chồng khách hãy nhớ câu nầy cho lắm. Thị Tư nghe nói dứt lời, trong lòng bỗ thẹn, hơi giận cành hông, nhảy a vào kéo níu, khách ta xô ra và đánh một phát tai, thị Tư la lên rằng khách Lương Thắng và thị Mới đánh nó, Hương-quản đến bắt cả ba đem lại nhà công tra xét, phạt tiền khách Lương-Thắng 0$40 và dạy khách ta phải cho thị Tư 5$00 đặng làm tiền phí lộ về xứ.

Ký giả viết bài nầy ngỏ cùng ai là người Annam ham gả con gái cho khách, phải tự hỏi lại, nhớ câu nói của tên khách Lương-Thắng đối dải với vợ nó đó, chớ dừng có tưởng rằng gả con gái cho khách là sang trọng sung sướng, rồi ra để một trò cười cho chúng nó khi dễ nhục mạ nói giống ta.

Trịnh-kế-Phát
dit Vĩnh-Hoa à Phú-lộc

Ai gan bằng bòn?

Hồi 10 giờ sớm mai ngày 20 Octobre 1925, hương-quản làng Phước-lai, tổng Nhiêu-khánh, có giải tên Hung. Caomên đến Tòa, thấy cánh tay tả băng bó băng giẻ đen hỏi ra thì hương quản nói rằng: hồi sớm mai nầy, bòn ăn uống đã dời rồi bòn mới lấy cây dao cạo ra mài mà cạo gọt dặng diện cho đúng mốt (mode) bòn mài rất lâu, mà không mấy bén, bòn mới liếc lưỡi dao nơi cánh tay tả, rồi bay là tại bòn say quá chén, phạm dứt cánh tay một đường cũng vừa biết đau, mà tại Bòn giận, lấy dao cạo ấy thảo luôn một miếng thịt chỗ dứt ấy bề dài chừng 0m15, bề ngan chừng 0m05 mà bỏ, nên máu chảy rất nhiều bòn mới chịu nằm mà rên la, người anh của bòn hay mới lấy giẻ rách và thuốc mà bó tay bòn, rồi đến báo với hương quản làm phước bẩm giải bòn đến Tòa, nay bòn nằm nhà thương dưỡng bịnh, chờ Tòa ban thưởng sự gan dỏm của bòn làm náo động sự bình yên trong làng. Thiệt hết chỗ chơi và ai giải bằng bòn?

Ấy là liều nhập tâm như cầu cuồng tại gia đó, bòn ơi, bòn ôi, bòn ôi, bòn cắt đứt thịt bòn là trời rồi bòn đi nhà thương!

Chơn-Nguơn

Bộ động ồ

Cúi xin quan lớn có phần trị phần trị tra xét mà trừ kẻ chủ mưu và chứa kẻ gian, hoặc đồng lõa bao chứa kẻ gian, bằng không thì chắc dân sự trong châu thành không thể tránh khỏi tay quân trộm cướp.

Bấy lâu nay ở đây cũng có kẻ gian luôn luôn, mà chúng nó cũng có ý kiêng sợ, nên chẳng dám lò ra làm ăn với các phố buôn bán cứ theo mấy xóm nhà lá mà trộm cắp luôn đêm, chẳng hề thấy cậu lính nào bắt được một tên ăn trộm. Nay chẳng rõ chúng nó cậy gốc nào, mà mỗi đêm đều có bọn gian rình trộm các phố buôn bán, đến đổi công sở Quảng đông xảy mặt ra đường Đại ngãi là đường chánh, đêm 19 Octobre quân gian dám đem thang mà để trước cửa công sở bắt leo vô, đến ngồi tại bàn Tài phú cạy tủ lấy con dấu nhận chơi hơn 11 chỗ, lấy viết Annam viết hai chữ Thiên thần, và lấy viết tây viết số các năm và 3, 4 chữ r, rồi cậu ta lục kiếm không thấy vật chi quí, tủ sắt khó cho cậu cạy mở được, nên cậu tử giã và lấy một cái đồng hồ treo đáng giá 40$ bỏ ra đi, mà cậu xưng là Thiên-thần nên để cái thang lại cho ông Bang biết tài, giữa châu thành, mà kẻ trộm dùng thang leo vô nhà, lấy đồ gần 2, 3 giờ đồng hồ, không cậu lính nào hay biết. Việc nầy ông Bang Lương-Tử kêu nài nên còn đương tra xét.

Xét tra tự ý, chớ chúng nó có sợ dân, nên tối 9 giờ tối đêm sau là 20 Octobre 1925, chúng nó còn dám đến xóm phố lầu đường Boulevard Maspéro, mà rình, bị người trong phố thấy tri hô lên bao vã rượt bắt, chúng nó biến mất, cách 20 phút sau khi bọn gian chạy mất, thì mới thấy cậu lính police đến hỏi lơ là rồi đi mất.

Còn đêm 18 Octobre 1925, ông thầy Xuanh-Ty là khách Triều châu, ở xóm cầu tàu lục tỉnh, mé kinh Maspéro, bị ăn trộm vô nhà lấy quần áo và khiêng mất một cái tủ sắt nhỏ đựng vàng, bạc và giấy tờ, đáng giá trên 1000$00, cũng không ai hay biết, sáng ra thì gia mới hay.

Phải động ổ rồi chưa, bọn gian xưng là Triệu Thần cũng dùng thiệt. Rất tội nghiệp cho dân ở châu thành chịu sưu cao thuế nặng, mà còn phải bị hại về nạn mất trộm nữa. Tức thay!

Chánh-Tâm

H. DELPEYRAT

Khi trước là Hãng E. POURTOU
Số nhà 83bis, 35, 37, 39
đường Amiral Dupré Saigon
RƯỢU CHÁO, RƯỢU MẠNH
RƯỢU KHAI VỊ, RƯỢU TIEU-BO

Ngõ cùng hai ông Hội-Trưởng

Canh-nông tương-tế và Khuyến-học-hội Sốctrăng

Hai ông là tai mắt, là người đã tư cách nên hội báo cử 2 ông mà lãnh phần trách nhậm lớn như thế.

Mà từ ngay hạt Biênhòa bị lụt, hạt nầy hạt kia hội nào lại không bày ra cuộc chơi hoặc là hát xướng hoặc là quyên tiền giúp dân bị lụt còn hạt Soctrang có 2 cái hội nói trên đây, 2 ông là Hội-trưởng, lẽ hai ông cũng đã bày ra cuộc chi kiếm một số bạc mà trợ giúp cho đồng bào Bienhoa đương lúc ngặt nghèo.

Tôi xin lỗi 2 ông cho tôi chỉ một cuộc đỡ làm là bày ra hát Cải lương chọn mấy thầy đã có hát trong tuần tháng Janvier 1925 cho lụt ngoài Trung đã qua, vì mấy người ấy có bày ra tập rất mau, tôi kỳ 15 ngày thì ra đứng rạp hát được vì mấy người ấy đã quen đứng rạp rồi.

Tôi ước ao sao lời tôi nhắc trân trọng nầy thấu đến tai hai ông, kẻo đồ điểm nhiên, mà coi người đồng bang mình đương cơn hấp hối hay sao?

Một người trong hội.

Tiệm đèn xanh

Ai còn lạ gì mà không biết tiệm đèn xanh tại Chợ mới Saigon dây chà bán vải là tiệm Chiêu Nam Viện! Tiệm nầy bán thiệt rẻ không đâu sánh bằng. Ấy là nói chuyện bán lẻ, chớ như bán sỉ thì lại có huê-hồng rất cao. Bởi vậy mới dám đại thỉnh rằng:

Cùng một giá thị hàng của CHIÊU NAM VIỆN tốt hơn; cùng một thứ thị giá của CHIÊU NAM VIỆN rẻ hơn.

Kể nhón ít món hàng chớ không thể biên ra đây hết được:

Máy hát tử 23 $. 32$ 43$ 52$ dĩa hát cải lương, dĩa hát bội, dĩa Quảng đông dĩa hát Thổ (Caomên) áo mưa cao-su: 10 $, 12$, 16 $. băng gabardine 14$, 23 $, khăn choàn bằng laine: 2$ 80, bằng tơ 5 $ 50; khăn đông bằng nhiều bombay 2$ 50, 3$ 00; nón nỉ bia lớn 3 $ 80, 4 $ 50, 6 $ 00; bia nhỏ: 3 $ 4$, 5 $ 50, đồng hồ đỏ kiểu như kiểu nhà thờ: 44$, 50$, 52$. 55$ 58$. 60$, 70$ đồng hồ reo hiệu tây: 2$ 50: hiệu Huê kỳ đánh thức 15 hiệp hay một hiệp; 7 thứ thường 3$40, thứ coi ban đêm được 4 $0, đồng hồ bỏ túi bằng vàng huê-kỳ, bảo lãnh 5 năm 7$, bằng loại kim trắng chạy 8 ngày bảo lãnh 8 năm: 8$. đồng hồ đeo tay bằng vàng Huê-kỳ hiệu CAR 8 $, 10$, bằng loại kim trắng: 10 $; đèn rọi (bỏ túi) có pile sáng: 1$80, 2$20 2$50 pile riêng 0$40 một cái; chỉ may máy hiệu dầu ngựa (không bán lẻ) 2$, một lố, v. v. còn hàng lụa thì tùy theo giá chợ. Thơ và mandat thì đề cho

PHAM VĂN NGỌC
Directeur de la Maison CHIÊU-NAM VIỆN, 56 rue Viénot. Saigon
Téléphone n° 565

Ai muốn nghe hát CẢI LƯƠNG?

Ai muốn nghe hát Cải lương hay hát bội thì nên lại tiệm Chiêu-Nam-Viện ở tại Chợmới Saigon (đường Viénot số 56, dãy Chà bán vải) mà mua máy hát và dĩa hát.

Tiệm bán thiệt rẻ, không đâu sánh bằng. Giá mỗi cái máy có 23 $. 32 $ 43 $, 57 $.

Mua sỉ có huê hồng nhiều.

Lại có bá hàng lợp dù và ren kết dù đủ màu.

Có trử (savon) sà bông nhuộm dủ màu.

Thơ và mandat gởi cho:
Phạm-văn-Ngọc.
Chủ tiệm Chiêu-Nam Viện
số 56 đường Viénot
SAIGON.
Téléphone (dây thép nói) số 565.

Đã mau mà lại khéo

Kính cùng quí ông quí thầy dặng rõ: Tại đường Amiral Courbet số 43 Saigon, ngang hông Chợ-mới, cậu Nam-Châu khách-lầu, có tiệm may Đoàn-thành-Tạo may y-phục Tây Nam đủ kiểu theo kiểm thời.

May đã mau mà lại khéo, chẳng dám sai lời, xin mời quí ông quí thầy dời gót tới may thử một lần rất cảm ơn. Tiệm tôi có nhiều thứ hàng mới lạ.

Nay kính
Chủ-nhơn: ĐOÀN-THÀNH-TẠO

Phạm-quang-Nghiêm

Commerçant Ómôn

Buôn bán hơn 10 năm rồi thật thà và rẻ hơn các nơi.

Làm Đại-lý hãng dầu lửa Asiatic.
» Đại-lý hãng rượu Binh-tây.
» Đại-lý nhà thuốc tây Pharmacie Centrale.
« Đại-lý nhà bán hột xoàn J. Giuntoli.

Có trử dầu săng *Shell*, dầu lửa hiệu *con sò*, dầu nhớt hiệu M. C. C. đèn *TITO LANDI*; đèn thắp dầu săng có chạy dây như đèn điện; hàng *Tàu*, hàng *Bức* các thứ rượu Tây và đồ nữ trang đủ kiểu theo kiểm thời.

NAY KÍNH

HÔTEL D' ANNAM

Nam-Việt Khách-Lầu

N° 72 à 80 Boulevard Charner et Annexe
N° 9 à 15 Rue Carabelli
Saigon

Phòng ngủ ở dưới đất cùng trên lầu, rộng mát, sạch sẽ lắm, rất cận tiện cho Quí Khách có việc đi Saigon cứng đi chơi.

HUỲNH-HUỆ-KÝ,
chủ nhơn

Rọi hình cho trẻ nhỏ xem

Tại Guignol, ở góc đường Blancsubé và Marc-Pourpe
CHƯƠNG TRÌNH
Ngày 18 và 22 Octobre 1925

1° Eclair Journal n° 9 (1925).
2° Les ours
3° Le spéculateur en grains (2è p.)
4° Annales de la guerre n° 22
5° Sports nouveaux.
6 Un fameux jockey.

Bánh Quốc-nữ

Bánh Quốc-Nữ là bánh của gái nhà Nam làm, rất ngon và thơm, dùng không phá bụng, có vô hộp từ tế theo cách Âu-Mỹ.

Có trử bán tại:

Bếntre: tiệm M. Lâm-v-Tứ, đường Interprète
Bạcliêu: nhà hàng Tất-Xương của M. Trần-q-Thế
Sốctrăng: tiệm M. Hồ-ngọc-Quí
Sadéc: tiệm Tân-Phong Quai Tân-phú-Đông
Longxuyên: tiệm Tân-Hiệp phố của M. Ngô-văn Dự
Tràvinh: tiệm épicerie Hồng-Tú
Longmỹ: tiệm M. Nguyễn văn Ngôi
Bàixàu: tiệm épicerie Thái-v-Xuân
Cầnthơ: tại Trung Châu Lữ Quán và tại tiệm ông Võ-hiếu-Đễ.
Chợlớn: tiệm M. Lê-v-Ngữ 310 rue des Marins và tiệm Minh phát Thành rue Tổng đốc Phương.
Saigon: tại Au Tisseur 82 Boulevard Bonnard, và mấy nhà ngủ lớn.

Kính xin quí ông quí bà mua về dùng thử, giúp giùm công nghệ gái nhà Nam được mau thạnh phát.

Mlle NGUYỄN-THỊ-THÂN
13 Rue Lareiègnre.— SAIGON

Quãng cáo đồng bang

Kính cáo cùng đồng bang đặng rõ: Nhơn vì ông Trần-quang-Nghiêm mắc bận nhiều công việc nên đã sang *Lục tỉnh Khách-lầu* lại cho tôi là *Nguyễn-văn-Ngọc* dit *Chín-Tùng* kể từ ngày 1er Aout 1925. Chúng tôi đã sửa sang phòng vị lại sạch sẽ tinh khiết sáng lăng và mát mẻ lắm. Những bồi đều dễ sai khiến, quí khách sẽ được vui lòng chẳng sai.

Vậy xin kính mời lục-châu quân-tử khi có dịp đến Saigon ghé lại *Lục Tỉnh khách lầu* tạm nghỉ, chúng tôi rất đội ơn vô cùng.

chủ *nhơn*
LỤC-TỈNH KHÁCH-LẦU
202 d'Espagne Saigon
kính thỉnh

Tôi mới dựng nền một nhà ngủ rất phải cách vì là trước khi cất nhà đã có vẽ họa đồ đụng làm phòng ngủ, nên phòng vì mỗi căng mỗi phòng rộng lớn tinh khiết theo cách vệ sanh: giường mùng, ra, nệm, gối, bàn ghế mới tinh hảo, chỗ rửa mặt, phòng tắm, phòng tiêu đều có máy nước chạy.

Kính mời quí ông quí bà có dịp đến Saigon xin ghé lại TÂN-HÒA-KHÁCH-LẦU tại đường Boulevard Bonnard số 88-90 ngang gare xe điện khi chạy mới Saigon mà nghỉ thử một lần thì rõ lời tôi bố cáo đây chẳng sai.

Chủ Tân-hòa kính thỉnh LÊ-VĂN-LỘC

Công-ti Quản-hạt đại thương

Công ti nặc-danh vốn 30.000.000 quan

Grands Magasins Charner

SAIGON

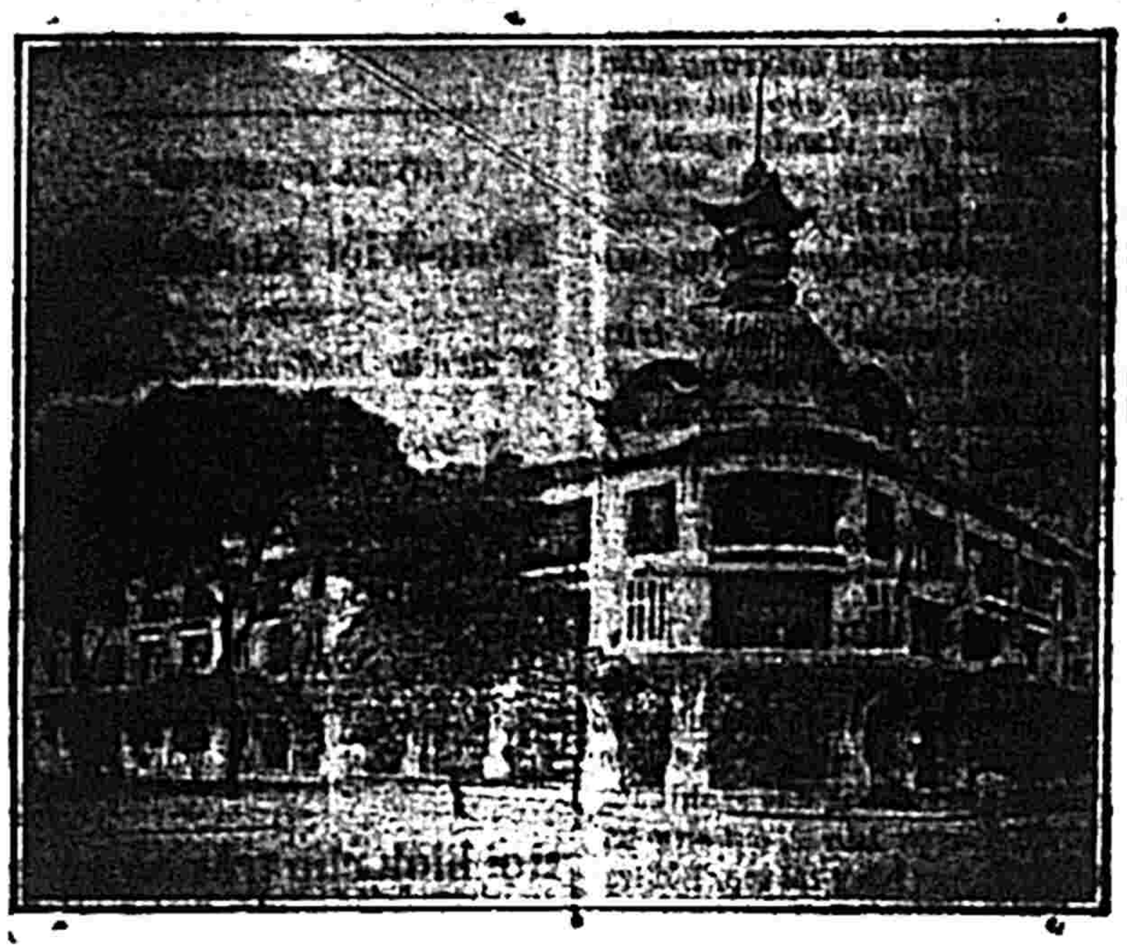

Súng ống và thuốc đạn

đủ đồ phụ tùng săn bắn

Bao súng, da vàng tốt nhứt hạng, quai xách da láng, có khoen ống khóa, dây đay bằng da mềm — 85 quan.

Đẫy đựng chim, bằng bố giền da, có túi trong, và 10 lỗ nhét bì, 1 cái túi bố 2 túi lưới, dây mang bằng da mềm — 45 quan.

Dây nịch đựng bì súng, da vàng có giền, có 20 lỗ đựng bì, chỗ gày mạ xi-kền — 18 quan

Súng Hamonerless, lòng kềm có hai chốt gày, có giấy chứng thiệt tốt, nòng 12 và 16 — 650 quan

Hãy xem cuốn mục-lục riêng về súng ống thuốc đạn

Phòng gọt móng tay. — Phong trà. — Quán rượu điệu Huê-kỳ

Có nhạc: (Thứ năm từ 16 h. 45 tới 18 h. 45. (Chúa nhựt từ 9h. tới 11 h.

NÊN THỪA DỊP BẠC LÊN CAO

Sự chắc thật làm nên sức mạnh của bổn hiệu

Điển-tín: MAGCHARNER — Dây thép nói: Nói lại sở quản-lý số 143; Nói lại sở buôn-bán số 504

Thùng thơ số 528

WASSIAMULL

Tiệm Bombay môn bài số 34-36 đường Catinat

Gần nhà bán thịt Guyonnet phía tay mặt

Có bán đủ các thứ hàng như là: dù, khăn, dù màu đủ kiểu, sô,tố, gấm vóc, lụa, cẩm-nhung, sa-tanh, nhung, nỉ, lục-soạn, hàng tây, cẩm châu, lục soạn bắc thảo, cẩm cuốn hay là lục soạn điển-khí.

Mua bán thật thà không thách cao thấp, bổn hiệu dám chắc nếu quí khách mua đồ của bổn hiệu thì khỏi sợ lầm, tốt xấu bán theo giá, và hàng mỗi kỳ tàu đều có đồ mới chở lại luôn luôn.

Kính mời quí cô quí bà có dịp đi đường Catinat ghé lại tiệm tôi coi hàng chơi, dầu mua hay không chúng tôi cũng vui lòng tiếp rước.

ANCIENNE MAISON PHÚ-TOÀN

ĐÓNG GIÀY TÂY VÀ ANNAM — LE-VAN-BEN — CHỤP HÌNH VÀ RỌI HÌNH RA LỚN

— SAIGON —

17-19 Rue Amiral Courbet (Halles Centrales)

Trần-quang-Xuân

168, rue d'Espagne Tại chợ mới Saigon

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ:

Giày dép Bắc kỳ

Đờn diễn bỏ túi, và xách đi rọi.

Plies tại lò bên Tây mới gởi qua thật tốt

Mền nỉ trắng và đỏ thật lông trừu nhiều thứ.

Áo mưa caoutchouc và gabardine đủ cỡ.

Khuôn đồ hình, đồng hồ, đồ aluminium.

Ghế Thonet và các đồ tạp hoá v.v..

Giày dép thì có tiệm đóng tại Hà-nội, còn đồ tây thì mua thẳng các lò bên Pháp quốc, nên bán giá nhẹ.

Tiếng gọi đàn!!

Là quyển sách có giá-trị nên mua

Hãy gởi thơ cho M. Trần-huy-Liệu, Đông-Pháp thời-báo.

It được vậy!!

TIỆM NAM-CHÂU KHÁCH-LẦU ở tại đường A-MI-RANH CUỘC-BE Saigon là nơi rất xứng đángcho quí khách ở lục châu đến nghỉ. Mỗi mỗi đều thanh-khiết phòng the rộng rãi cho mướn tính giá rẻ lắm. Nước tắm không hết.

Boy sốt sắn để sai biểu.

Chủ khoan-hòa sẵn lòng giúp quí khách trong mỗi điều sở cần.

Thiệt vậy. Quí vị đến nghỉ tiệm NAM-CHÂU đều được như ý cả.

LÂM-VĂN-[illegible]

Muốn mua hàng hóa cho rẻ hãy tìm đến chỗ gốc

Kính trình quí vị Lục-châu: Ngôi hàng chúng tôi mở ra được một năm nay chuyên ròng nghề mua hàng hóa bên Pháp quốc về bán sỉ lại cho các tiệm buôn. Chúng tôi làm Đại lý hãng Lafayette và nhiều hãng khác bên Pháp quốc. Những hàng hóa của chúng tôi sỉ đây toàn là nơi các lò xưởng bên nước Pháp chớ chẳng phải mua của mấy tiệm nhỏ, vậy nên tự nhiên giá phải rẻ hơn các nơi.

Chúng tôi lại đứng trung ương người mua và người bán, món nào nơi đây không có thì chúng tôi mua giùm giá cũng nhẹ lại tính chút ít huê hồng mà thôi.

Vậy quí vị muốn sỉ món chi về bán lại xin đến chúng tôi, hoặc viết thơ hỏi giá cả hay là gởi kiểu hàng đến tại chúng tôi sẵn lòng hồi đáp.

Nay kính

AU REVEIL

281 Rue des Marins Cholon

Thay cũ đổi mới

Kính cùng lục-châu quân-tử, các giới đồng bào đặng rõ. Bấy lâu cũng nhờ đồng-bào, ra ơn chiếu cố, [illegible]

[illegible]

Vậy mấy khách-sạn của chúng tôi hiệu là:

1° Nam-Thành Khách-Sạn ở đường Colonel-Grimaud số 25 và 28;

2° Nam-Trung-Khách-Sạn ở đường Alsace-Lorraine số 103 và 105;

3° Nam-Hưng-Thành Khách-Lầu ở đường Amiral Roze số 18 và 22, [illegible]

Mấy tiệm đều ở gần xe lửa Saigon-Mytho, [illegible]

Nay kính

Quảng-lộ. H. Phụ

THI-THƠ

Tiệm thợ Bạc

NGUYỄN-VĂN-THƠM

Bijoutier, ancienne Maison de Nguyễn-văn-Chúc

N° 15 rue Sabourain Saigon.

Kính cáo cho quí ông quí bà rõ: Nguyên tiệm nầy trước của Nguyễn-văn-Chúc, đã qua phần rồi. Nay tôi là Nguyễn-văn-Thơm là con kế nghiệp cũng làm đồ nữ-trang theo kiểu kim thời, những là: trâm, chuyền, vòng, chuỗi, bông tai, mặt he, vàng dát, hột xoàn, [illegible]

Xin quí ông quí bà, muốn dùng món chi đến đặt gởi đến tiệm tôi, hay là viết thơ mà gởi cho bổn hiệu, thì tôi cũng hết lòng theo ý quí ông quí bà dùng món chi thì tôi cũng hết lòng cẩn thận mà gởi đến cho quí ông quí bà dùng.

Kính cáo NGUYỄN-VĂN-THƠM

Bijoutier 15, rue Sabourain SAIGON

A. DENHOLM

N° 36-38, Rue Lefèvre N° 36-38

SAIGON

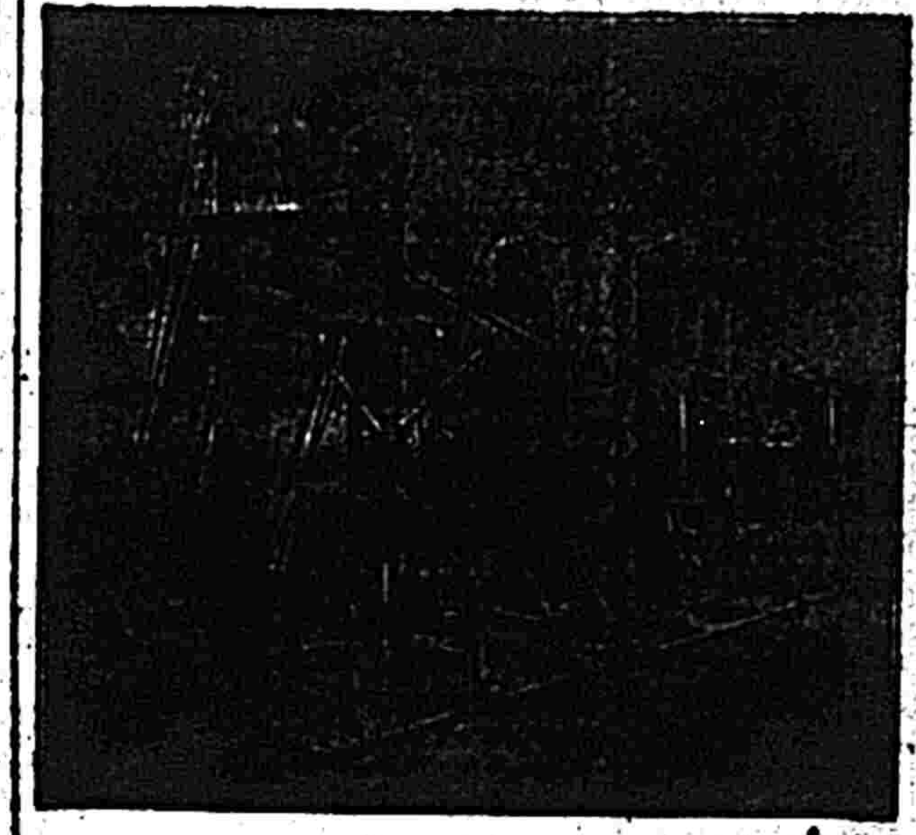

NGUYÊN GIÀN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — MÁY TRẦN EMERIE — VÂN VÂN — MÁY LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG — MÔ-TƠ NỒI SÚ-DE V. V. GIÁ PHẢI CHĂNG

MUA MỘT LẦN MỚI BIẾT

Thật vậy. Muốn biết tiệm nào bán rẻ phải có mua một lần mới biết được. Chúng tôi chẳng hề dám khoe khoan, song chúng tôi dám hứa chắc rằng tiệm chúng tôi vẫn bán rẻ hơn các nơi mà cách tiếp đãi quí khách cũng hết tình niềm nở.

Tại tiệm chúng tôi có bán đồng hồ CARILLON WESTMINSTER để thờ đẹp lắm. Có bán máy hát xoàn và kiếm, đủ kiểu, máy thật tốt, và có trữ đủ hát cải lương, nhiều bài bản Cung có trữ nón Casque hiệu «COQ GAULOIS» thật nhẹ thật khéo, và «FORME ANGLAISE» thật chắc thật bền, có những đồ bằng pha ly như bàn đựng nước, ly, và đồ Aluminium tốt lắm. Chúng tôi lại có trữ bán các thứ đèn, hương Huê kỳ, [illegible]

Tiệm chúng tôi có làm Đại lý giày tây hiệu «ÔNG CỌP» là thứ giày của hãng Richaud bán lâu trước, [illegible]

Tiệm chúng tôi có bán xe máy hiệu C.A.P, là thứ xe thiên hạ ưa dùng hơn hết, vì nó chắc mà nhẹ, và giá mỗi cái có 48$ thôi.

Chư tôn ở lục châu có dịp đến Saigon xin mời đến xem coi hàng chúng tôi một lần cho biết, chúng tôi lấy làm hoan nghinh lắm. Và nếu muốn biết ở đâu bán rẻ xin có đến.

BAZAR PHAN-THANH-BIÊN

số 54 đường Vianot

giáp phố Chà bán vải ngang Chợ mới Saigon

TRAN-LONG

TIỆM ĐÓNG GHẾ MÂY BOTINIER

Réparation des Raquettes

Rue Turc n° 14

SAIGON

Tiệm tôi lập ra đã hơn 17 năm rồi ròng có một nghề làm ghế mây theo kiểu Hồng-kông, ghế dài, nghế dựa ghế ngồi, lớn có nhỏ có, đủ thứu, đi dạng rất khéo rất đẹp. Có sửa vợt máy, đồ đánh trái lăng: giá rẻ hơn các tiệm khác. Xin liệt-vị đến chơi tôi vui lòng tiếp đãi

Trần Long, *Cẩn bạch*

Duy-Xuân ấn quán

Tại đầu cầu ... Saden

Có in đủ các thứ thơ, tuồng, truyện, sách, bằng chữ Langsa và quốc-ngữ. Có in sổ bộ, các thứ giấy tờ về việc mua bán, các thứ danh thiếp, bao thơ, thiệp tang thiệp mời đám cưới v.. v..

Có bán đủ các thứ giấy, viết, mực, bao thơ, ngòi viết, thước gạch, gôm, viết chì và đủ thứ sách vở cho học trò các trường dùng.

Mỗi món đều bán rẻ hơn các nhà in khác.

Duy-Xuân ấn-quán, kính mời.

Bao giờ Hiệp-phố?

(Ái tình Tiểu-thuyết)

Tác-giả: TRẦN-HỮU-ĐO

(Cao-lãnh)

Trong duyên gặp gỡ là duyên,
Trong tình vẹn vẻ đôi bên là tình.
Mấy lời sắt đá đinh-ninh,
Xa xuôi ai có thấu tình chăng ai

(Tiếp theo)

IV

Én nhạn đổi thay, tháng ngày thấm thoát, nhớ từ buổi đôi bên quen biết ra vào, tình thân mật một lòng cố kết tình ra chóc đã một thu tròn. Trong khoản thì giờ ấy, di-đi lại-lại, tuy người nhà không tỏ tiếng gì, mà ngoài cửa thiếu chi cái người bình-bịch phẩm phẩm. Bởi thấy cái cảnh hòa hảo của đôi lứa ấy, nên họ đem lời bình phẩm đó thôi, mà bình phẩm toàn về sự may-mắn sau nầy, rằng nếu một mai được niệm tình ân-ái, tơ-tóc bền dai, đôi hằng xứng đôi, lứa âu phải lứa. Tiếng bình-phẩm ấy trong nhà vẫn giấu nhẹt không cho thấu đến tai ông bà, mà thấu đến nơi tai đôi lứa, làm cho chàng thiếp càng sanh lòng âu-yếm, ghi lòng một niềm chung thì có nhau. Cái dây thân-ái vô-hình bồng-nhưng đem lại ràng buộc thân ái-tình xui nên gần gũi, Lộ-Châu đối với Việt-Nam tuy là hai người mà vẫn coi cũng như một, cùng nhau bồn-chồn tâm-sự. hình như Tạo Hóa đã gây nên cuộc thế, đúc ra hai mảnh hình-hài đồng một tâm tình với nhau.

Và bước đầu gặp gỡ là bước xui cho ta lắm cái cảm-tình về sự tốt đẹp hòa nên, cái tâm-lý của mỗi người trong lúc bấy giờ đều muốn cho nhau được cảnh-thuận tình-hòa để cùng nhau hưởng đều hạnh phúc. Biết bao về mến tình yêu, càng giáp mặt nhau chừng nào, nguồn ân biển ái càng tuông tràng chừng nấy, như say như tỉnh, tóc-tơ căn-dặn đến điều, đem lời trung khúc giải lòng sắt-son. Cứ bình-tình mà đoán, Việt-Nam cùng Lộ-Châu cảm tình nhau chan-chứa, tuy còn một cảnh hai quê, chỉ Tần tơ Tấn cách bức, kỳ trung tình thân hội hiệp mỗi phút mỗi giờ, trong óc của lứa đôi không hồ khỏi tư tưởng nhau vậy. *Chọn người tri kỷ một ngày mà nên?* Việt-Nam Lộ-Châu chưa dám quyết là tri kỷ hẳng, mà tình kia cảnh nọ vẽ nên bức tranh tri-kỷ, thật cũng lấy làm thỏa-kỳ sở vọng, nào tinh-thần, trí-khôn, cảm-giác đều hiệp lại mà trao cho người bạn ngọc. Ôi, có lòng ân-ái mới có sự cảm-tình, đã có sự cảm-tình tưởng chẳng gì mạnh bằng sức của ân ái phát sanh. Bởi vậy càng xa nhau bao nhiêu, càng muốn gần gũi nhau bấy nhiêu, càng ân-ái bao nhiêu càng ràng buộc bấy nhiêu.

Càng ngày càng một đinh ninh
Rằng duyên rằng nợ rằng tình một hai.

Mà cái hạnh-phúc ở đời mấy ai hưởng được cho trọn? Hóa-nhi dường như ghen ghét, không cho ai hưởng được lâu dài, đến hạnh-phúc vốn là một cái bả gạt người, để cho ta càng có cái dục-vọng bao nhiêu càng hoài tiếc nó bấy nhiêu. Bằng chẳng sao có nỗi đau-đớn sầu tư, sao có dòng lệ huyết rơi cho thấm đá, sao có người như dại như ngây, tơ tằm đứt ruột lửa phiền cháy gan. Bằng chẳng, sao nước mắt chúng-sanh trong ba ngàn thế-giới, đem tích chứa còn nhiều hơn nước ở trong bốn biển? Hạnh-phúc ngắn-ngủi thay! Hạnh-phúc phỉnh phờ thay!

Nầy đương khi đôi bên vui niềm cầm sắc, ngâm câu ngư-thủy tương phùng, bỗng đâu mái Tần-lâu lỗi nhịp khúc cầu hoàng, dòng Ngự-thủy đánh chìm câu khiển-hứng. Cái tin đổi ông phán ở Cầnthơ lên Saigon nầy làm cho đôi lứa được vui vẻ trước rồi bao nhiêu, thì cái tin ngày nay đổi ông ra Bắc-kỳ, cần kíp thế cho một người thơ-ký vừa mới bị cách lại não-nồng bấy nhiêu. Biết rằng ra đó tạm nửa năm hay một năm rồi lại trở về, mà đương chừng xuân-xanh giai-ngẫu ruột con tằm ai nỡ chịu rối quấn tơ?! Nông nỗi thay? Pháp luật nặng hơn tình-ái, đối cùng xã hội bấy giờ lứa đôi càng ghét cái luật-pháp vô cùng.

Vợ chồng ông phán phải ra đi, một mình cậu Quốc-Thanh ở lại học bầu thi bằng chung học một mai vậy.

Kìa nơi bến tàu Nhà-rồng người đông như hội, kẻ lên người xuống, kẻ tới người lui, hành-lý chở chuyên, hàng-hóa vận-tải, bộn bề lộn-xộn khác nào ngày hội. Chiều ngày thứ năm lối ba giờ rưỡi thì tàu mở dây chạy. Thấy Việt Nam đi đến tiễn bước người tình trong lòng chín khúc tơ vò, mà ngoài mặt vẫn ráng nghiêm-trang. Ai xui cho mình gặp gỡ, ai khiến cho mình cách phân? Tấm lòng Lộ Châu bấy giờ đối với cảnh ly-biệt nầy thật là ngàn bất-đắc-dĩ, muôn bất-đắc-dĩ. Chữ hiếu trọng hơn chữ tình, mà tình cảm sắt nhẹ hơn tình phụ mẫu, dầu rằng non-nước đã thề bồi, sắt son đã ghi tạc, áo kia dễ mặc khôn dầu. Cảnh đã dở-dang, tình dành dứt đoạn, cuộc trăm năm xin hãy hoãn hoãn lại một ít lâu, ân ái còn dài, nước non còn lắm lúc tương phùng về sau... Còi tàu thổi lịnh, chủ khách lao xao, máy cứ động quay, sau chân vịt đạp bấy giờ tự nơi nàng Lộ Châu vô số nỗi đắng cay chua xót, mà nơi chàng Việt Nam chẳng phải là không cảm sầu chan chứa.

Càng nhau vui chẳng bao ngày
Với trông tàu khuất dạ đầy tơ vương
Sông xuân nổi sóng đoạn trường
Sóng bao nhiêu giọt lệ tràng bấy nhiêu.

Gia-quyến của ông phán đi, xa-xuôi cõi khách quê người, Việt-Nam ở lại buồn tanh mọi nỗi, nơi lòng chẳng còn một đều vui-sướng gì, chẳng còn cái hi vọng gì, bơ phờ như chiếc nhạn trời thu. Ôi, ở đời được một người tri kỷ cũng đủ thỏa lòng, mà ở đời đã bị mất người tri kỷ cũng đủ làm mất đều hạnh phúc. Cái đời của chàng Việt-Nam bấy giờ là cái đời dường đã bỏ đi. Cô phòng chiếc bóng trông cảnh nhớ người xa nhau ngàn dặm. Đối ngọn đèn khuya, bơ-thờ án tuyết sách chẳng muốn coi, đờn không buồn gãy, toan cầm bút tả lại cho ai mấy lời tâm-sự, bối rối lòng tơ.

(Còn nữa).

Saigon — Imprimerie du ĐÔNG-PHÁP THỜI-BÁO — TIRAGE: 5.000 ex. — *Le Gérant*: NGUYỄN-KIM-ĐÍNH

NHỊ-THIÊN-DƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38. — CHOLON

Dây thép nói số 658 — Đánh dây thép chữ đề: Nhị-Thiên-Đường, Cholon

CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC CAO, ĐƠN, HOÀN, TÁN, BÁT, THẦN HIỆU NHƯ SAU NẦY

PHỤ-QUẾ-BÁT-VỊ-HUỜN

Phàm con người mà thủy hỏa hòa bình thì ít hay sanh bịnh.

Bởi vậy cho nên phải dùng lục-vị là đồ nhuận thủy Phụ-quế là vật bổ hỏa mà điều bổ chơn dương.

Và cái máy sanh hượt đều do nơi trong hỏa, ở trong hai trái thận một điểm chơn dương gọi là mạng môn, tức là chỗ tướng hỏa ở mà gìn giữ lấy mạng người; cho nên người mà sanh yếu sống lâu, chết yểu, hoặc có thai cũng không đều do nơi mạng hỏa.

Thuốc nầy bồi bổ thân mạng chơn dương, giúp hỏa trợ tỳ, tiêu tăng âm tà, thông trị chơn dương.

Những kẻ tinh huyết khô khan thường hay đau lưng mỏi cẳng, hoặc kém thấy mà sanh đàm rồi hóa ra chứng ho, hoặc nhức đầu xây xẩm, lỗ tai lùng bùng, chiêm bao di-tinh, khô cổ ráo lưỡi, đau nhức nhức răng, xanh xao vàng vọt, hoặc thân dưới ngứa ngấm sanh ra ghẻ chóc vân vân, các chứng thảy đều dùng được.

Mỗi lần uống bốn chỉ, uống với nước muối mằng mặn.

Kị ăn củ trắng và những đồ lạnh lẽo ngưng trệ.

Chư tôn có mua thì hãy nhìn cái nhãn hiệu ông Phật mập của tiệm Nhị-Thiên-Đường thì khỏi lầm đồ giả.

Mỗi hộp giá là. . . . 0$35

ĐINH KHẤU LÝ-TRUNG-HOÀN

Thuốc huờn nầy chuyên trị nam phụ lão ấu, hàng trợ hỏa bất sanh, thổ dương hư khí nhược; hay đau xóc hông, trạo trực muốn mửa, tạng phủ bất điều ăn uống không tiêu; bịnh hậu khiếm bổ, mạng môn hỏa suy; tỳ hư vị yếu, đau bụng ỉa chảy; ăn uống chẳng ngon, hình thể mỏi mệt; ban đêm hay ho, ban ngày đàm nhiều; hoặc ăn uống quá độ mà sanh bịnh trúng hàng; hoặc ăn đồ lạnh lẽo sống sít, ngưng trệ, rồi bắt mửa; hoặc cảm hàng tay chơn run rẩy; hoặc nguơn khí bất điều, tinh-thần suy kém, v. v.... thảy đều trị được.

Phải dùng nước gừng lùi mà uống với thuốc.

Nói tóm một lời là thuốc huờn nầy có tài ôn trung phò dương; hễ uống nó được thường thì nguơn khí điều hòa, tinh thần bội trương.

Bổn đường đã gắn công tìm kiếm các thứ dược-liệu cho thiệt tốt thiệt hay phối hiệp lại mà chế ra thứ thuốc huờn nầy, thiệt là công hiệu như thần, bá phát bá trúng.

Chư tôn có mua thì xin phải nhìn cho kỹ cái nhãn hiệu ông PHẬT kẻo lầm đồ giả.

THANH-TÂM NGƯU-HOÀNG-HUỜN

Thuốc nầy chủ trị nam phụ lão ấu, thình lình mê sảng đàm chận hoặc trúng phong trúng khí bất tỉnh nhơn sự, ngậm miệng cắn răng, con mắt láo lường, tay chơn quíu rút, trúng thử phát nhiệt, áo khí xông nhằm phát cuồn nhảy nhót, giựt tay giựt chưn; nhều nhào ho hen, long óc nhức đầu; xây xẩm tối mắt, nhức nhối cả mình; hoặc bị sơn phong chướng khí, đau thắt ruột gan; phong đàm ngăn trệ, khí huyết chẳng thông; thần hôn phách ám, nằm ngủ chẳng yên v.v... Nhứt thiết các chứng bịnh nguy cấp phải dùng thuốc nầy; ấy là một thứ thuốc khởi tử hồi sanh, phò nguy cứu cấp, công hiệu như thần.

Hễ uống nó vào thì thanh tâm trừ đàm, đả thông cửu khiếu lại tiêu trừ các dịch tức khắc an nhiên.

Chí như con nít mà bịnh kinh phong, cảm mạo phát nhiệt, sanh bịnh dạ-đề, khò khè ọc sữa, tích trệ đau bụng thảy đều dùng được.

Người lớn mỗi lần phải uống một huờn, như bịnh đau lâu phải uống gia bội; uống với nước gừng.

Con nít phải uống nửa huờn, nấu lá bạc-hà lấy nước cho uống với thuốc, hoặc hòa với sữa mà cho uống, hoặc thoa nơi núm vú mà cho nó bú, hiệu nghiệm như thần.

Phương thuốc nầy từ được Tổ truyền đến nay, bổn đường hằng gia tâm nghiên cứu rồi chọn những thượng phẩm dược liệu tuân y theo phép chế ra mà làm huờn; uống chừng nào hay chừng nấy.

Kị ăn cá và rau cỏ sống sít lạnh lẽo và cũng kị đồ bằng sắt.

Đờn-bà có thai chẳng nên dùng

GIÁ

Hộp gấm	4 huờn.	1$00
»	2 »	0 50
Hộp cây	4 »	1 40
»	2 »	0 70

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG TIÊU-THỰC-HOÀN

Chuyên trị nhứt thiết các chứng bịnh thuộc về bao tử, ăn không tiêu, hoặc ăn đồ sanh lãnh rất nhiều, sanh ra bịnh no hơi, tích-tụ, bần thần, đau bụng, lâu ngày làm cho thân thể gầy mòn yếu đuối, ăn uống không biết mùi. Uống thuốc nầy dần dần khai vị tấn thực, trở nên tinh-thần khoái sảng, khí huyết điều hòa, thật là một phương thuốc chí bửu có danh trong thiên hạ.

CÁCH DÙNG

Dùng với nước trà;
Mỗi ngày uống 2 lần;
Mỗi lần uống 2 hoàn;
Uống trước bữa ăn 15 phút đồng hồ.

Giá mỗi hộp 10 huờn là: 0$50

AN-THAI-HUỜN

Thường người đàn bà có thai khí-huyết suy yếu, không thể giúp dưỡng thai nhi, thì hay sanh ra bịnh ụa, nhợn, (ốc-trớ) chóng mặt, bần thần, hễ nhẹ thì làm ra chứng tiểu sản, lạc sản, ấy cũng bởi khí huyết suy nhược vị khí chẳng hòa, làm cho thai nhi không an mà phải sanh những chứng bịnh hiểm nghèo, thậm chí không phương điều trị.

Bổn Đường nghiên cứu ra hoàn thuốc an thai nầy, cứu những bịnh kể trước đó xưa nay rất nhiều. Vậy những người đàn bà có thai nên phòng bị khi mới có các chứng kể trên đây, cho khỏi lỗi đạo hòa sanh của trời đất, và dùng thuốc nầy trước khi có thì không lo đều chi bất trắc.

Cách dùng.— Mỗi lần uống 1 hoàn, sau khi 2 bữa ăn, uống với nước trà. Giá mỗi hộp 2 huờn là. . . 0$30

BẠCH-TRƯỢC-CAO

Thuốc nầy để trị các chứng bịnh lậu; hoặc đái gắt, lậu mủ, hoặc trắng, hoặc vàng, hoặc lậu ké, lậu huyết chảy ra dầm dề, cứ theo phép mà dùng thì hết lại trừ dặng các chứng bịnh độc.

Trị bạch đái hạ rất thần hiệu.— Kị thai.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống ba lần, mỗi lần uống chừng 1 muỗng uống cà-phê. Cữ ăn đồ chiên xào, cay nóng nẩy, rượu cũng không nên uống.

Mỗi hộp giá là. . . 0$60

Thiệt-nghiệp-xưởng

F. NAM

Đường Pellerin môn bài số 143-144

SAIGON

Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy viết, tà sắt đủ kiểu.

Rèn sắt bông và các thứ kim khí rất huê lệ.

Sửa súng và đủ các thứ khí giái.

CHUYÊN NGHỀ. — Mài dao lớn nhỏ, mài kéo, dao cạo, vân vân, dùng máy điện đồi mài thật bén. — *Soudure Autogène.*

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu vở tầm thường và đúng chổ.

RÈN GIƯỜNG SẮT

VẬ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUÊ-VIÊN LÀM ĐỒ BẰNG SẮT

Cửa ngõ và rào sắt, sửa và rào sắt đủ kiểu để rào mả.

Làm kiểu huê-mỹ và kiểu thường. Ống khóa và chìa khóa thiệt chắc.

Có làm đồ thâu-lôi (paratonnerre) chế tạo và sửa máy móc xe-hơi, xe máy hơi.

Làm đồ gởi đi Lục-tỉnh.

Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ.

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Ở tại đường Vienot số 40 ngang chợ Saigon mới

HUỲNH-VĂN-NHUNG, kế-nghiệp

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kim thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ô ăn trầu có chưng bằng đồng xi ni-kên (Nickelé) quí khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thơ thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức Contre Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đồng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHUNG, cẩn-bạch.

XƯỞNG THỢ MỘC CHẠM VÀ CẨN CỪA

M. Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

TIỆM BOÀNH CÓ THỨ ĐỒ NÓN

Mandat và dây thép xin đề: NGUYỄN-HIỆP-HÒA

ĐÈN LỬA KIỂU MỚI

THẮP BẰNG DẦU LỬA

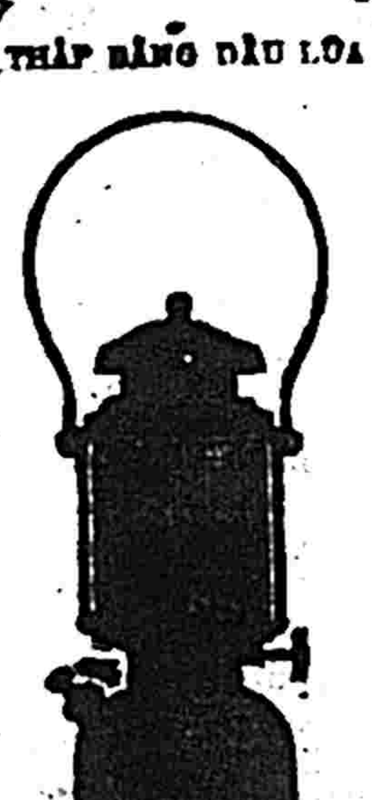

Đèn lồng, đèn đứng, đèn treo

Bán tại tiệm

TRẦN-QUANG-NGHIÊM

Đường d'Espagne Saigon

FABRIQUE DE CASQUE FANTAISIE

Vente en gros et en détail

GRAVURE sur MÉTAUX et MARBRE

TRẦN-DUY-BINH

42, Boulevard Charner :: SAIGON

TIỆM LÀM NÓN ĐỦ CÁC THỨ

Bán sỉ và bán lẻ

Khắc các thứ con dấu bằng đồng, bản đồng và bản đá cẩm thạch

COURS PRATIQUES de COMPTABILITÉ et de DACTYLOGRAPHIE

NGUYEN-VAN-MUI

10, Rue Martin des Pallières, 10

En face de la gare de Dakao

SAIGON

Tiệm đóng xe

Sửa xe và bán đồ phụ tùng

đường Luro môn bài 99 và 101

(Đất-hộ) Saigon

TRẦN-VĂN-HIỆP, chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là xe mui, xe hai bánh, xe kiếng, xe kéo, và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá tị bên tây chở lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiếng đèn tây, và bất kể xe chiếc và xe song mã bằng da tây rất khéo và chắc, có bán yên côi, chuông, đạp hai tiếng, bình đồ thắp đèn khí đá theo xe. Sơn xe. — và sửa xe.

Cúi xin quí khách có dịp đến Đất-Hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi, trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi dù thiểu mua giúp làm ngởi, thì tôi rất cám ơn hạ cố. Còn như quí khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi cũng giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Chủ nhơn cẩn khải.

Tiểu-thuyết

MŨI GƯƠM HIỆP KHÁCH

Dịch-giả: NAM-KIỀU

(Tiếp theo)

HỒI THỨ 24

Bọn gian dc cùng nhau làm dữ

Thường-Nhượng nói: tiểu-đệ có một việc, cần phải thưa với chư đại-huynh vì nghe rằng Liễu-niên-bá mới thăng lên lễ-bộ Tượng thơ, nên Liễu hiền-đệ phải vâng mẫu mạng mà tấn Kinh; còn phần tiểu-đệ thì mẫu-cửu cũng mới thăng chức Thái-thú Dương-châu nên cũng phải vưng lịnh mẫu-thân sai đi chúc mừng. Hai anh-em chúng tôi đều bắt đầu đi từ ngày mai, vậy không thể lưu lại cùng chư đại-huynh tiễn-biệt được, vậy đợi khi công việc xong-xuôi, hai anh-em tôi sẽ xin tới hầu.

Chúng-nhơn nghe nói cũng bằng lòng, cùng nhau uống rượu đến canh khuya, trong khi từ-biệt, kẻ đi người ở ngổn-ngang bồi hồi . . .

Ngày hôm sau Mã Tuấn, Châu-long Bảo-Cương, Châu-Thuận bốn người đều thâu-xếp hành-lý, đem ít nhiều tiền-bạc làm lộ-phí, rồi chia nhau hai ngả.

Nần-Loan lại nhà sau nói với Ngô-phu nhân rằng: cháu ở đây đã lâu, ngày nay phải xin phép mợ đi đằng kia có chút việc, trong hai tháng nữa sẽ xin trở lại.

Ngô-phu-nhân nói rằng: cháu có đi thì mau chóng mà về, chớ quên lời cậu đã dặn.

Nần Loan dạ dạ bước ra, lại dặn đò người nhà những công ăn việc làm, rồi thâu-xếp hành-lý sai người mang ra tiệm cơm Trần-Lôi, Trần-Lôi cũng dặn bồi coi cẩn-thận, rồi hai người cùng nhau đi đến núi Thiết-cầu. Khi tìm vào tới sơn-trại, Trần Lôi giới thiệu Nần-Loan cho anh-em trong trại biết. Đương nói chuyện thì thấy Phượng-công chạy ra, cùng nhau tay bắt mặt mừng, mừng-mừng tủi-tủi biết bao nhiêu tình, nhơn hỏi đến câu chuyện Tôn-Bội, Nần-Loan thuật lại đầu đuôi, Phượng-công nghe nói luống những đau lòng.

Chủ-trại Thiết-cầu là Tiêu-Bảo thấy Nần-Loan là người nghĩa-khí, thì đem lòng kính-mến, tình-nguyện suy tôn làm đại-vương, Nần-Loan hai ba lần chối-từ, song chúng-nhân đều khuyên nài, Nần-Loan bất-đắc-dĩ phải nhận lời, trong trại liền giết trâu-bò làm lễ tế-cáo trời đất, Nần-Loan ngồi tại sập giữa Tụ-nghĩa-đường, Trương Khôi, Phàn Xung đem các tiểu-đầu-mục ra bái kiến, rồi cùng nhau ăn-uống no-say rất là vui-vẻ.

Hãy nói chuyện Bảo-Cương, Châu-Thuận một bữa kia trời vừa hầm tối thì đến thành Tương-dương. hai người tìm đến tiệm cơm Trương-tinh-Như gõ cửa, tên bồi nghe tiếng chạy ra mở, trông ra thì là Bảo-Cương, lại có đi với một người cao-lớn nữa, liền mời vào phòng trà uống nước, Trương-tinh-Như chạy ra chào hỏi, lại trỏ Châu-Thuận mà hỏi Bảo Cương cho biết là ai, Bảo-Cương liền giới-thiệu cho hai người biết nhau, rồi Trương-tinh-Như kêu bồi đem rượu lại uống. Uống được vài chén, Bảo Cương hỏi rằng: sau khi tôi đi rồi, thì Vương-tri-phủ ở đây xử án ông Phượng-Lâm ra sao? Trương-tinh-Như thở dài nói: Phượng-công thiệt là ở hiền mà không gặp lành! Hiện nay vợ ông đã vào chiếu-chăn trong Tào-phủ; nhà thì đã tịch ký hết cả; còn mình thì Vương-tri-phủ chịu hối lộ của Tào công-tử mà buộc tội chết, chỉ còn chờ tòa trên y án nữa là xong rồi.

Bảo-Cương nghe nói giận thở rằng: tôi mà không giết được đôi gian-phu dâm-phụ ấy và đứa tham quan kia thì không phải là trượng-phu!

Trương-tinh-Như khuyên giải một hồi rồi ba người cùng đi nghỉ.

Sáng sớm hôm sau, Bảo-Cương Châu-Thuận đều thức dậy, Bảo-Cương mặc một cái áo bông bên ngoài, đai một sợi dây lưng cho gọn-ghẽ rồi giắt thanh bảo-kiếm vào trong; còn Châu-Thuận cũng dai lưng gọn ghẽ, và giắt hai thanh đao nhỏ vào trong. Đoạn từ-biệt Trương-tinh-Như lên đường. Bấy giờ nghe dư-luận những khách đi đường, ai cũng thán-oán Vương-tri-phủ là đứa bất nhơn, lại thấy người hai bên hàng phố tấp-nập rủ-nhau lại pháp-trường đặng coi xử-tử Phượng-Lâm, lại cũng thấy có người cầm một tập giấy tiền và đi và nói rằng: Phượng-công là người nhơn-đức, cho ta vay nợ, song ta không trả được, thì đợi khi chết ta đốt tập giấy tiền nầy mà trả cho xong. Bảo-Cương nghe nói, nửa sợ nửa mừng, quay lại nói nhỏ với Châu-Thuận rằng: may sao chúng mình đi gặp nhịp, chớ nếu chậm-trễ một ngày nữa thì Phượng-công nguy mất. — Hai người liền theo sau bọn chúng-nhơn mà đi, khi tới cầu chợ-Tây là chỗ pháp-trường, thì còn sớm một khắc, nên chưa thấy giải Phượng-Lâm đến. Bảo-Cương trông thấy gần đây có một quán rượu, nhơn trong bụng đã đói liền bước vào trong quán kêu bồi đem rượu ra uống, hai người bàn nhỏ với nhau. Châu-Thuận nói: nếu có biết ngày hôm nay là xử-tử Phượng-Lâm thì ta kêu cả Trần-Lôi đến giúp sức cho được chắc việc, chớ như bây giờ nguyên có hai chúng ta thì cũng nguy-nan lắm!

Bảo-Cương nói: anh nói thế thì chả hóa ra non gan lắm, chúng ta đến đây là chỉ cốt cướp lấy Phượng-Lâm tại pháp-trường, cho tỏ ra cái tài kinh-thiên vĩ-địa của đấng anh-hùng, chớ nếu còn sợ-sệt thì chẳng là hèn-nhát lắm! Vậy anh cứ vững lòng, chờ tới chút nữa chúng nó giải Phượng-Lâm ra pháp-trường rồi, thì hai ta cứ việc xông đại vô giết chết quan giám-trảm, rồi cướp lấy Phượng-Lâm đưa lên núi Thiết-cầu thì còn sợ gì nữa!

(Còn nữa).